

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku 2004 dotyczących HIV/AIDS

Grudzień 2005

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku 2004 dotyczących HIV/AIDS

Metodologia

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Metodologia (1/3)

- Analizie poddano publikacje prasowe zgromadzone w ciągu 2004 roku, na zlecenie Krajowego Centrum ds. AIDS, przez firmę zajmującą się monitoringiem mediów w Polsce
- Wszystkie publikacje wyselekcjonowane w wyniku monitoringu zawierały w swojej treści przynajmniej raz słowo HIV lub AIDS, bez względu na kontekst w jakim się pojawiały i bez względu na długość publikacji.
- Baza publikacji została dostarczona do TNS OBOP przez Krajowe Centrum ds. AIDS. Stworzono z niej bazę w formacie SPSS oraz wydrukowano wszystkie publikacje, które zostały poddane analizie.
- Pierwotnie baza danych o publikacjach zawierała 2574 rekordy. Została ona jednak zmniejszona do 2470 rekordów, gdyż część publikacji w niej zamieszczonych stanowiły publikacje anglojęzyczne.
- Po stworzeniu bazy danych, przystąpiono do kodowania publikacji, co miało na celu dać krótką charakterystykę każdej z nich.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Metodologia (2/3)

- Celem kodowania było określenie takich charakterystyk każdej z publikacji, jak:
 - periodiczność tytułu prasowego, w jakim ukazała się publikacja
 - zasięg tytułu prasowego, w jakim ukazała się publikacja
 - charakter publikacji (informacja, wywiad, listy)
 - tematyka ogólna (w ramach 9 głównych kategorii) i tematyka szczegółowa (w ramach każdej głównej kategorii)
 - długość publikacji
 - informacja, na ile jest ona poświęcona tematyce HIV/AIDS
- W celu zakodowania, wszystkie publikacje zostały wydrukowane a każda z nich - przeczytana.
- Ponieważ nie wszystkie publikacje zostały odnalezione wśród plików, z których drukowano materiały do dalszej analizy, w niektórych przypadkach ogólna liczba analizowanych publikacji była mniejsza i wynosiła 2459.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Metodologia (3/3)

- Kodowanie publikacji i analizy ilościowe były pierwszym krokiem całego badania. W dalszej jego części, wylosowane zapiski zostały poddane analizie jakościowej, która obejmowała analizę treści, poprawności merytorycznej i słownictwa, a także niektórych zagadnień i tematów.
- Niniejszy raport prezentuje obie części analiz: ilościowe i jakościowe oraz przedstawia główne wnioski z nich płynące.

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku
2004 dotyczących HIV/AIDS

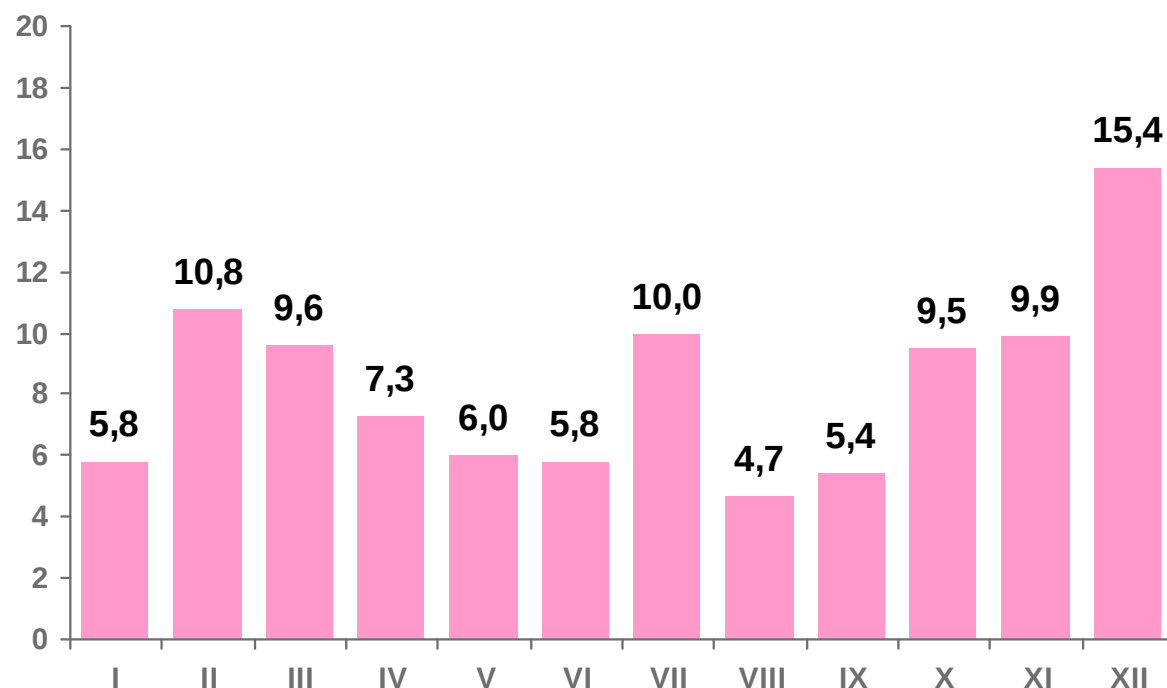
ANALIZA ILOŚCIOWA

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku 2004 dotyczących HIV/AIDS

MIESIĄC PUBLIKACJI

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Miesiąc publikacji

W całym roku 2004, najwięcej publikacji prasowych dotyczących temat HIV/AIDS pochodziło z grudnia (15% - co ósma publikacja prasowa w 2004 r.), lutego (11%) i z lipca (10%).

Najwyższa spośród wszystkich miesięcy liczba publikacji dotyczących HIV/AIDS w grudniu 2004 r. była związana z obchodzonym 1 grudnia Światowym Dniem AIDS.

Znaczna liczba publikacji w lipcu była prawdopodobnie związana z początkiem wakacji, zaś w lutym wiązała się ze sprawą zarzutów pedofilii wobec dyrygenta Polskich Słowików.

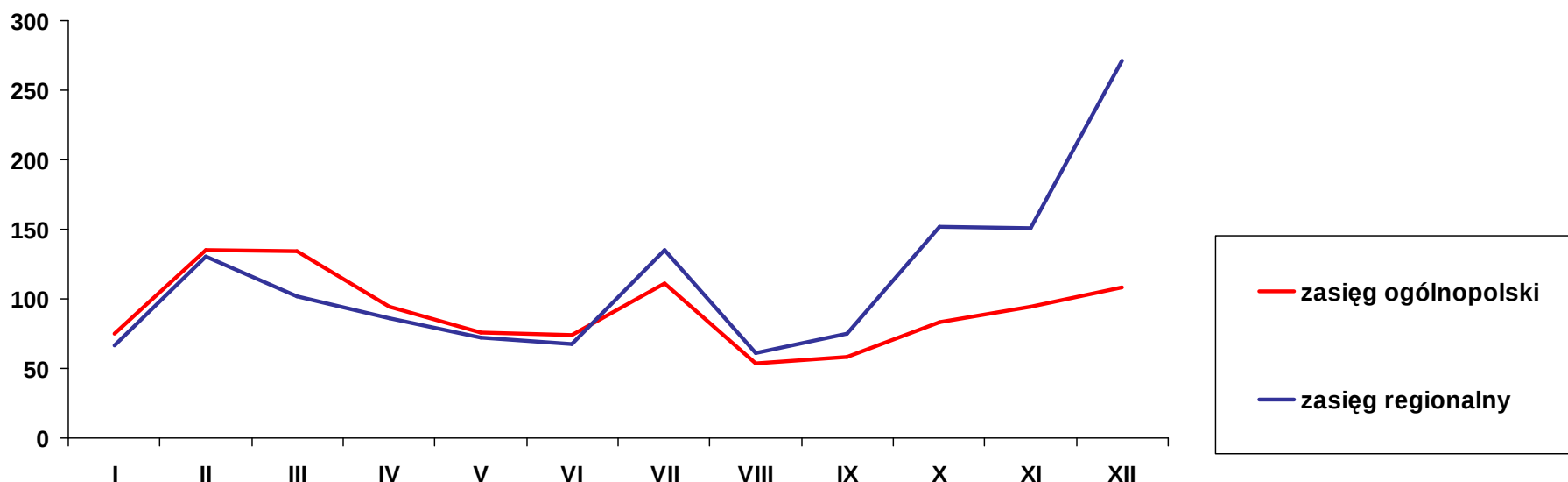
Najrzadziej temat HIV/AIDS był poruszany w polskiej prasie w sierpniu i wrześniu (odpowiednio po 5% publikacji prasowych w 2004) .

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Miesiąc publikacji a zasięg prasy

Liczebność

		miesiąc ukazania się publikacji												Ogółem
		styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	
zasięg	ogólnopolski	75	135	134	94	76	74	111	54	58	83	94	108	1096
gazety	regionalny	67	131	102	86	72	68	135	61	75	152	151	271	1371
Ogółem		142	266	236	180	148	142	246	115	133	235	245	379	2467

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Miesiąc publikacji a zasięg prasy

W roku 2004, więcej publikacji związanych z problem HIV/AIDS pojawiło się w prasie o zasięgu regionalnym, niż w prasie ogólnopolskiej (1371 publikacji związanych ze słowami HIV/AIDS w prasie regionalnej i 1096 publikacji w prasie ogólnopolskiej). Jest to zrozumiałe, z uwagi na większą ogólną liczbę tytułów prasy regionalnej. Świadczy to także o tym, że ta ważna tematyka była podejmowana zarówno przez prasę ogólnopolską, jak i prasę lokalną.

Co jednak ciekawe, więcej publikacji dotyczące tematu HIV/AIDS pojawiło się w prasie o zasięgu ogólnopolskim w pierwszej połowie roku 2004 (do czerwca), natomiast w drugiej połowie roku, więcej publikacji pojawiło się w prasie regionalnej. Dysproporcja ta jest szczególnie widoczna w odniesieniu do liczby publikacji w ostatnim kwartale roku, a w szczególności – w grudniu.

Wynika to przede wszystkim z dużej liczby krótkich publikacji, informacji dotyczących Światowego Dnia AIDS obchodzonego 1 grudnia, które to zamieszczała większość tytułów prasy regionalnej. Większość publikacji w prasie regionalnej miała jednak charakter krótkich informacji związanych z bieżącymi wydarzeniami dotyczącymi HIV/AIDS.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Miesiąc publikacji - podsumowanie

W roku 2004, liczba publikacji poruszających problem HIV/AIDS znacząco różniło się w poszczególnych miesiącach roku. Najwięcej publikacji na ten temat pojawiło się w grudniu 2004 (co ósma publikacja zawierająca słowo HIV/AIDS), zaś najmniej - w sierpniu.

Wynik taki potwierdza obserwowaną od kilku lat tendencję, iż w grudniu – w związku ze Światowym Dniem AIDS - następuje „aktywizacja” wydawców prasowych i dziennikarzy odnośnie tego tematu.

Warto także zwrócić uwagę, iż znaczna część publikacji poruszających temat HIV/AIDS – co dziesiąta – została zamieszczona w polskiej prasie w pierwszym miesiącu wakacji, w lipcu.

Świadczyć to może o tym, iż w polskiej prasie co raz częściej pojawia się także tendencja do mówienia o HIV/AIDS w kontekście codziennych zachowań Polaków, w tym przypadku - w kontekście przypadkowych kontaktów seksualnych, które szczególnie często mają miejsce w okresie wakacyjnym.

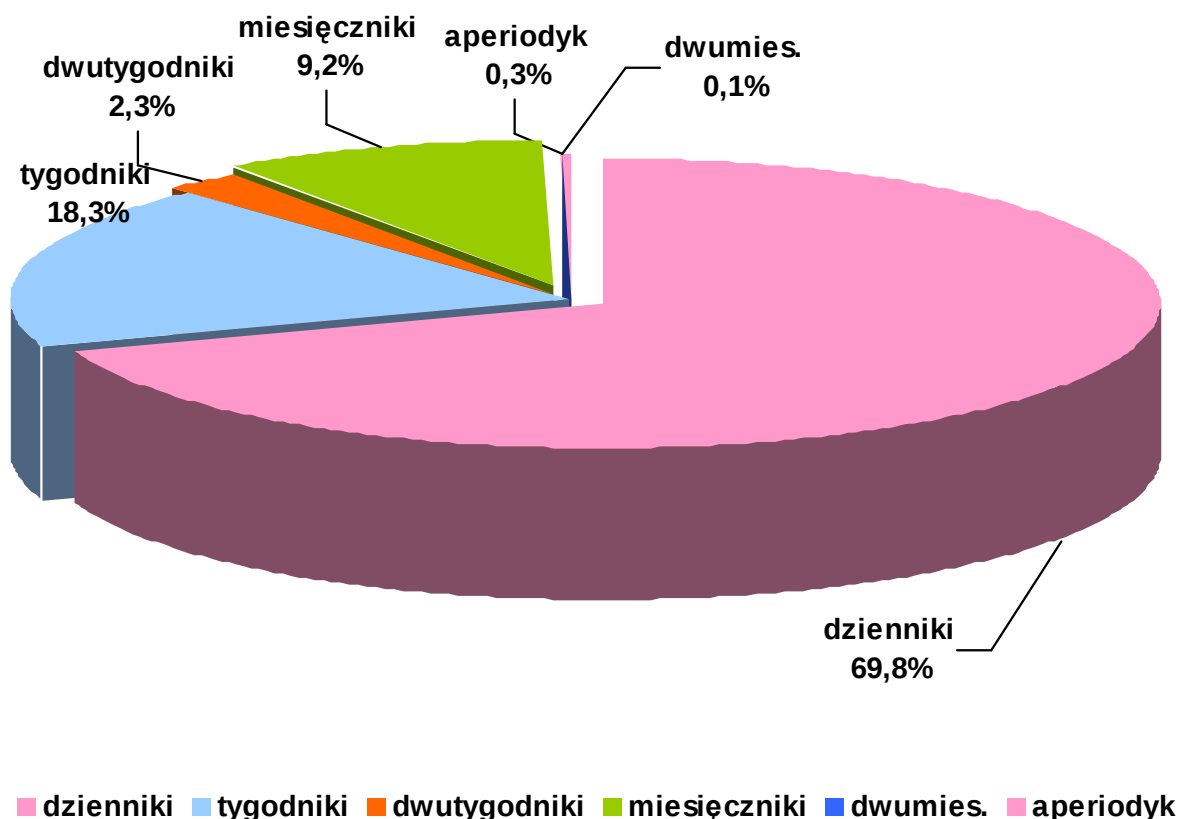
Należy też odnotować, że to zarówno prasa o zasięgu ogólnopolskim, jak i regionalnym podejmowała temat HIV/AIDS.

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku
2004 dotyczących HIV/AIDS

PERIODYCZNOŚĆ PUBLIKACJI

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Periodyczność prasy, w których pojawiły się publikacje związane z HIV/AIDS

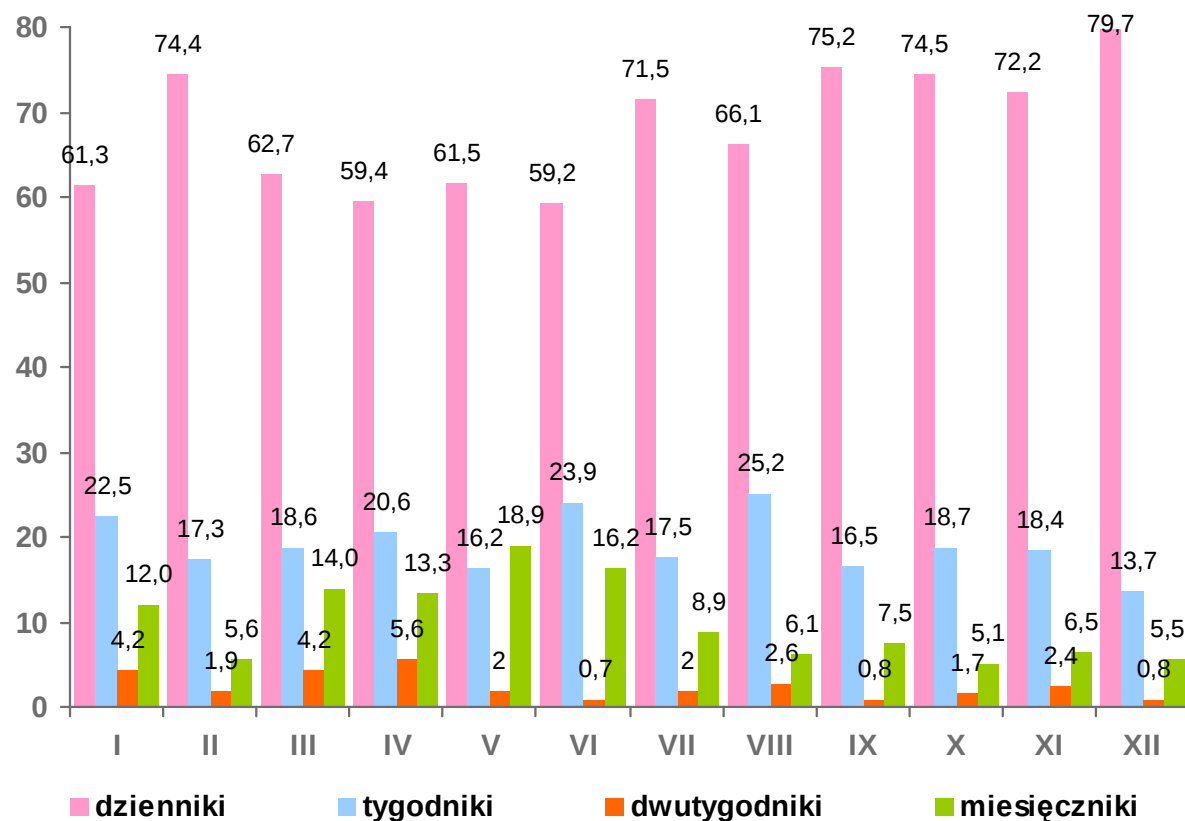
W roku 2004, najwięcej publikacji - 2/3 wszystkich - związanych z HIV/AIDS ukazało się w dziennikach o różnym zasięgu. Jest to zrozumiałe ze względu na to, iż gazety codzienne miały największą roczną liczbę wydań i stanowią najliczniejszą grupę wśród tytułów polskiej prasy.

Co piąta publikacja związana z HIV/AIDS (18%) ukazała się w tygodnikach, a co dziesiąta (9%) – w miesięcznikach.

Publikacje odnoszące się do HIV/AIDS w prasie o innej periodyczności stanowiły niewielki odsetek wszystkich publikacji w roku 2004.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Periodyczność a miesiąc publikacji

W poszczególnych miesiącach 2004 roku, publikacje związane z HIV/AIDS stanowiły, zamieszczone w dziennikach stanowiły od 61% do 80% wszystkich publikacji z danego miesiąca. Najwyższy odsetek publikacji w dziennikach zaobserwowano w grudniu 2004, a najniższy – w czerwcu.

Z kolei największy odsetek publikacji w tygodnikach zaobserwowano w miesiącu sierpniu (25%), najniższy – w grudniu (14% wszystkich publikacji z danego miesiąca).

Również udział publikacji w miesięcznikach był w poszczególnych miesiącach zróżnicowany – najwyższy w maju (19% publikacji z miesiąca).

Udział publikacji związanych z HIV/AIDS w dwutygodnikach był bardzo niski (z uwagi na niewielką liczbę tytułów).

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Periodyczność prasy, w których pojawiły się publikacje związane z HIV/AIDS - podsumowanie

W roku 2004 ponad 2/3 publikacji związanych z HIV/AIDS ukazało się w dziennikach różnego zasięgu. Sytuacja ta jest zrozumiała, gdyż jest to prasa o największej liczbie wydań w ciągu roku. Z tego więc powodu wydaje się być istotnym, aby pewne akcje informacyjne kierować w pierwszym rzędzie to dziennikarzy pracujących w dziennikach. Dotarcie z informacjami odnośnie HIV/AIDS do tej grupy wydaje się szczególnie istotne przed Światowym Dniem AIDS, gdyż udział publikacji na ten temat zamieszczonych w dziennikach jest w miesiącu grudniu największy.

Znaczna również część publikacji związanych z HIV/AIDS – bo co piąta – ukazała się w tygodnikach. W porównaniu do innych periodyczności, w roku 2004 tygodniki publikowały relatywnie najwięcej o HIV/AIDS w sierpniu. Tak więc akcja informacyjna do tego grona dziennikarzy piszących w tygodnikach powinna być kierowana szczególnie intensywnie na początku okresu urlopowego.

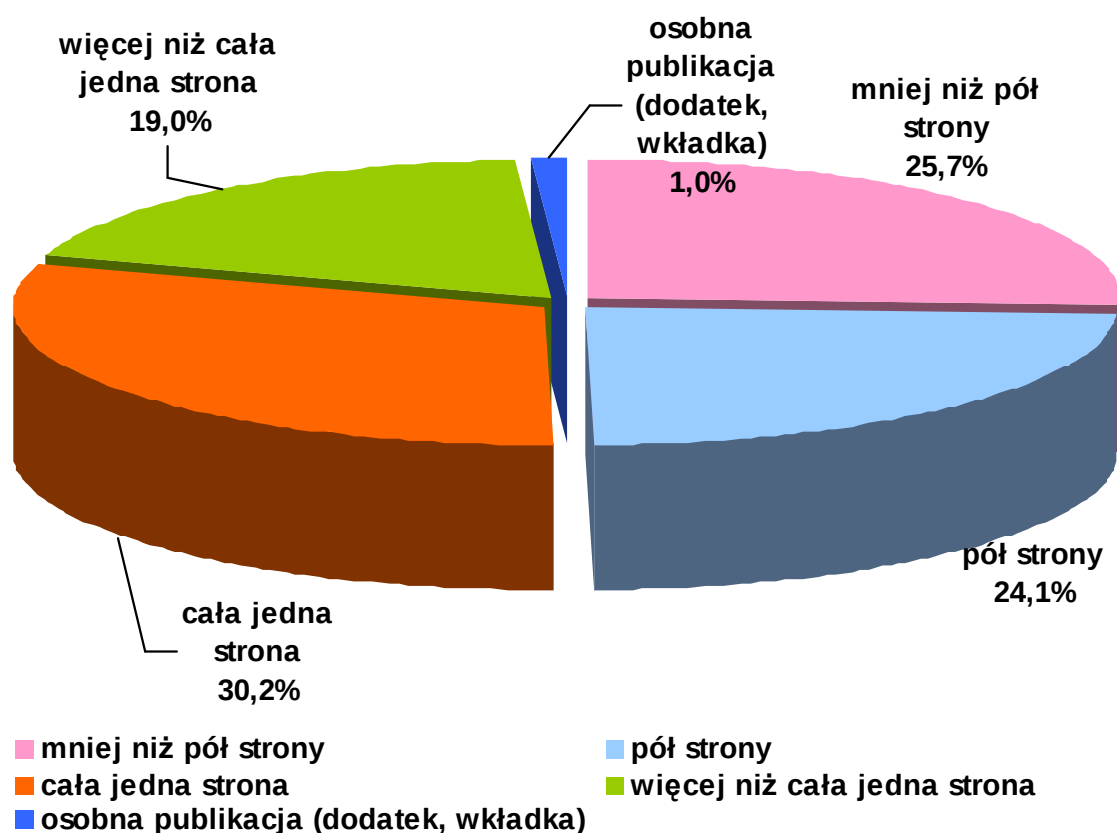
Znaczna część publikacji poświęconych analizowanemu tematowi pojawiała się także w miesięcznikach – 1/10 publikacji związanych z HIV/AIDS z roku 2004.

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku
2004 dotyczących HIV/AIDS

DŁUGOŚĆ PUBLIKACJI

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Długość publikacji związanych z HIV/AIDS

Najwięcej publikacji związanych z HIV/AIDS, które pojawiły się w polskiej prasie w roku 2004 (30%) miało długość mniej więcej jednej strony.

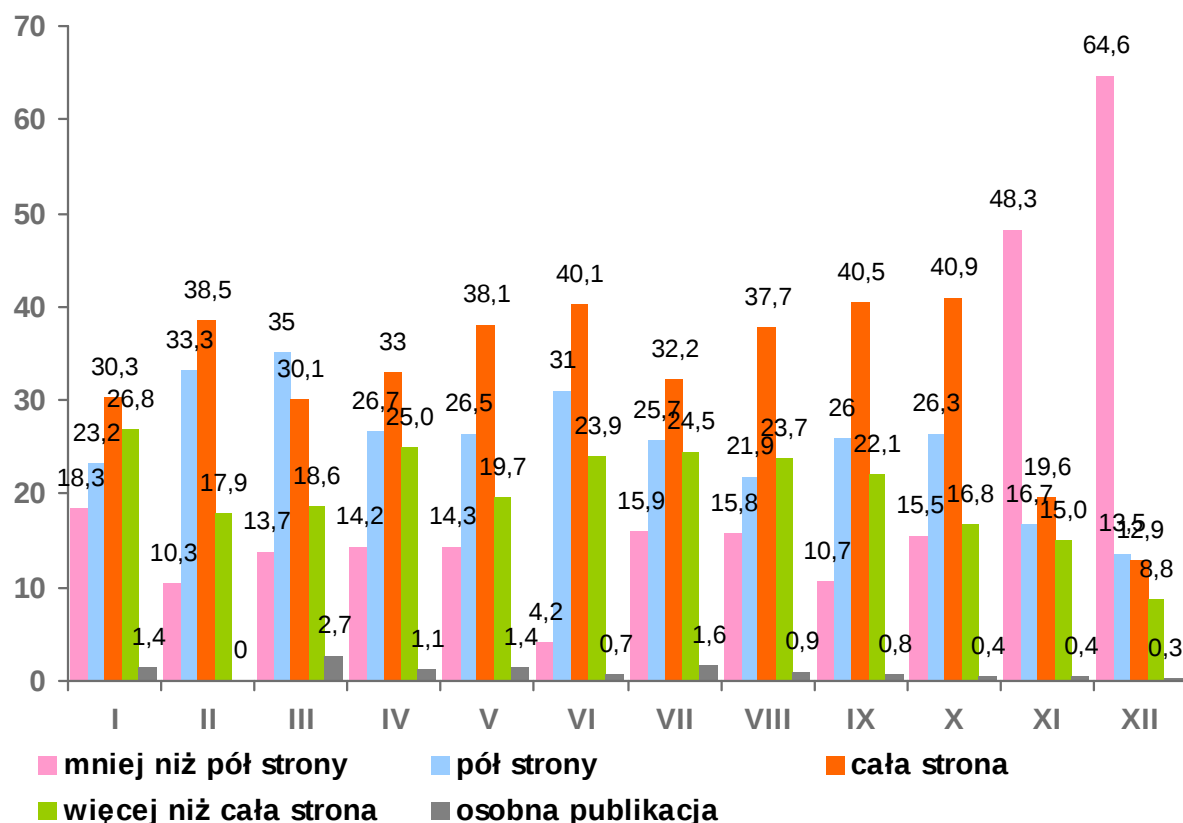
Najkrótsze publikacje – nie dłuższe niż pół strony – stanowiły 26% wszystkich analizowanych publikacji. W znacznej części były to jednozdaniowe informacje, podpisy pod zdjęciami, itp.. Z kolei publikacje o długości jednej strony stanowiły 24%.

Publikacje dłuższe niż jedna strona stanowiły 19% analizowanych publikacji.

1% publikacji związanych z HIV/AIDS stanowiły w 2004 roku osobne publikacje (specjalne dodatki, wkładki do pism).

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Długość publikacji związanych z HIV/AIDS a miesiąc publikacji

Analizując publikacje prasowe związane z HIV/AIDS, należy zauważyć, że największy udział krótkich publikacji (mniej niż pół strony) zaobserwować można było w grudniu 2004. Potwierdza to tezę, że mimo zdecydowanie największej liczby publikacji w tym miesiącu, ich wartość informacyjna (o czym pośrednio świadczy długość publikacji) była umiarkowana.

Relatywnie najwięcej dłuższych artykułów (pół strony) pojawiało się w marcu, zaś relatywnie najwięcej publikacji na całą stronę pojawiło się w październiku.

Największy udział publikacji powyżej jednej strony długości zaobserwowano w styczniu 2004.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Długość publikacji związanych z HIV/AIDS

podsumowanie

Znaczna część publikacji prasowych związanych z HIV/AIDS w roku 2004 miała postać krótkich form, nie dłuższych niż pół strony. Były to bardzo często jedynie krótkie informacje o bieżących wydarzeniach, podpisy do zdjęć, w których pojawiały się słowa HIV lub AIDS. Największy udział tych krótkich publikacji zanotowano w grudniu 2004 roku. W tym miesiącu stanowiły one w sumie 2/3 wszystkich publikacji z tego miesiąca.

Nieco dłuższe publikacje – około pół strony – również stanowiły 1/4 wszystkich publikacji za rok 2004.

Najwięcej publikacji związanych z HIV/AIDS w roku 2004 miała długość ok. jednej strony (30%), zaś co piąta publikacja z tego okresu była dłuższa niż jedna strona.

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku
2004 dotyczących HIV/AIDS

CHARAKTER PUBLIKACJI

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

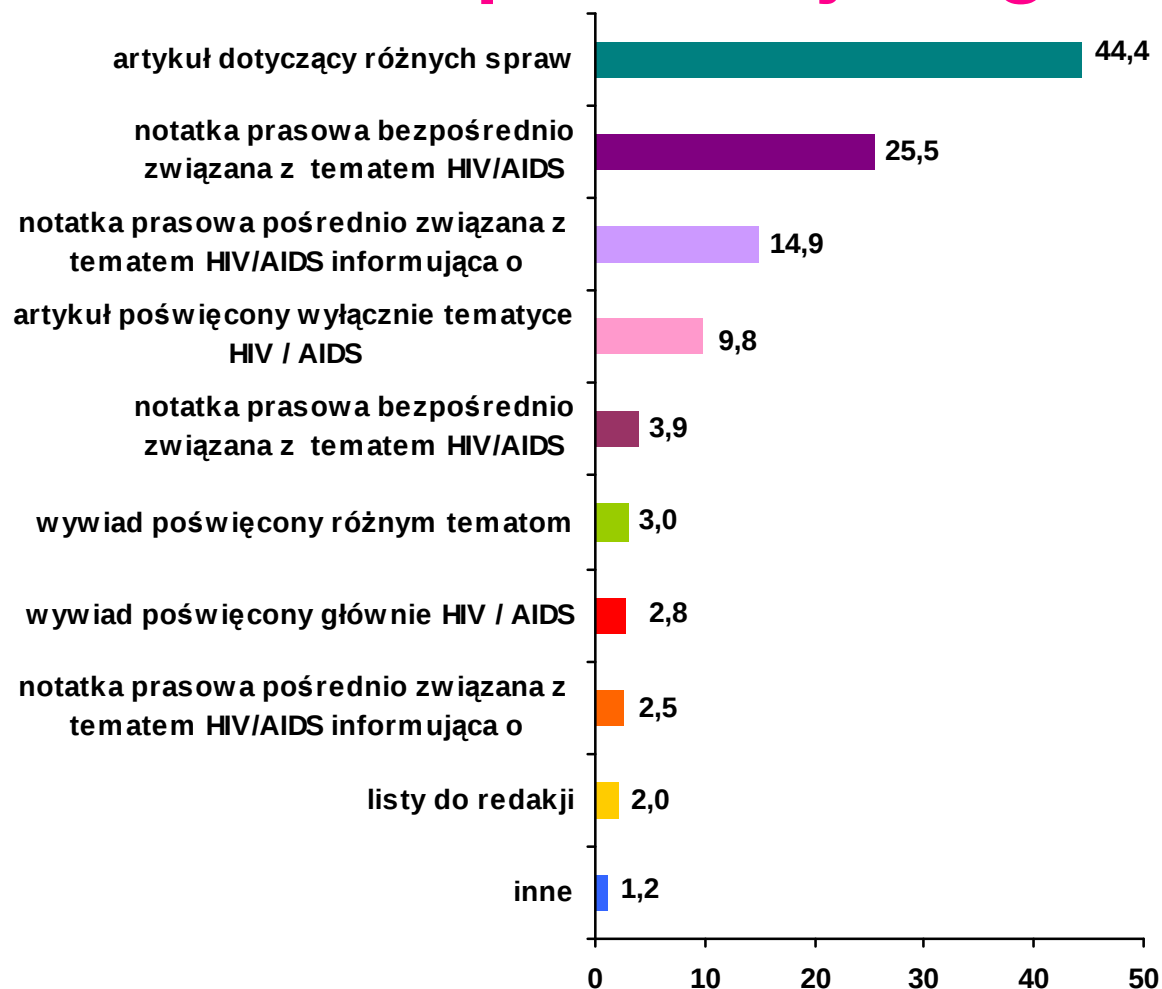
Charakter publikacji - nota

Stworzony klucz kodowy miał na celu charakteryzowanie publikacji pod kątem ich charakteru, tzn. zarówno formy, jak i treści. Wyróżniono następujące kategorie odnoszące się do charakteru publikacji:

- ✓ notatka prasowa informująca o wydarzeniach bieżących pośrednio związanych, odnoszących się do HIV/AIDS
- ✓ notatka prasowa informująca o wydarzeniach bieżących bezpośrednio związanych, odnoszących się do HIV/AIDS (akcje profilaktyczno-edukacyjne, szkolenia, ustawy, wydarzenia)
- ✓ notatka prasowa informująca o przyszłych wydarzeniach pośrednio związanych, odnoszących się do HIV/AIDS
- ✓ notatka prasowa informująca o przyszłych wydarzeniach bieżących bezpośrednio związanych, odnoszących się do HIV/AIDS (akcje profilaktyczno-edukacyjne, szkolenia, ustawy, wydarzenia)
- ✓ artykuł dotyczący różnych praw, nie poświęcony wszystkim/wyłącznie problematyki HIV/AIDS
- ✓ artykuł poświęcony wyłącznie problematyce HIV/AIDS
- ✓ rozmowa, wywiad poświęcony różnym tematom, w tym HIV/AIDS
- ✓ rozmowa, wywiad poświęcony przede wszystkim/wyłącznie tematowi HIV/AIDS
- ✓ listy do redakcji
- ✓ inne

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Charakter publikacji - ogółem

Najwięcej publikacji (44,4%), które pojawiły się w prasie w roku 2004 i odnosiły się do HIV/AIDS miała charakter artykułów poruszających różne zagadnienia i nie dotyczyła tylko HIV/AIDS.

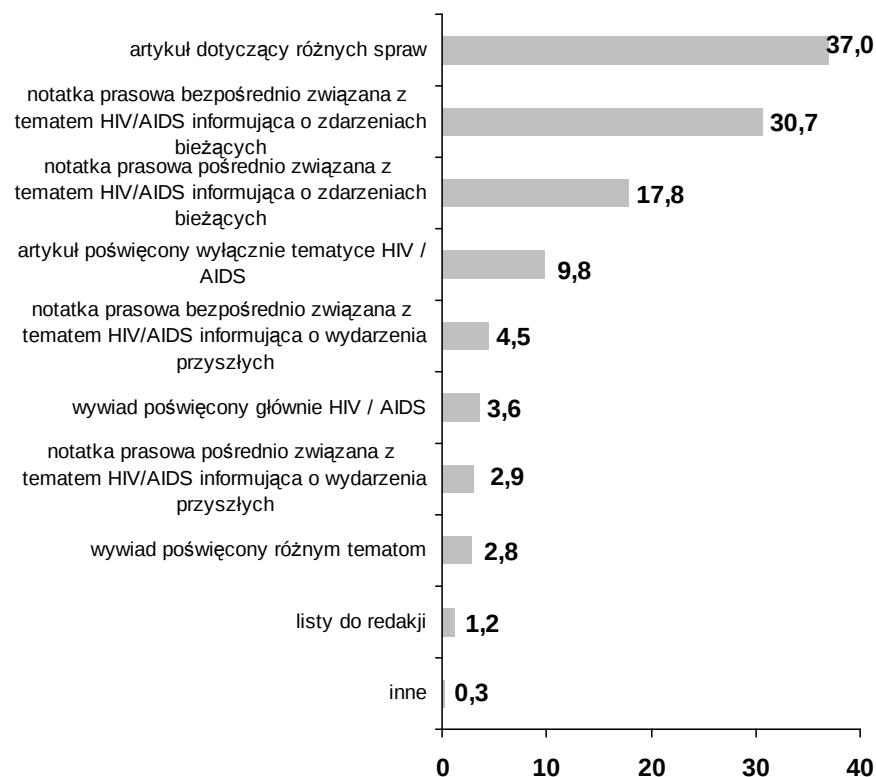
Znaczną część publikacji w tym okresie stanowiły notatki prasowe informujące o bieżących zdarzeniach bezpośrednio lub pośrednio związanych z HIV/AIDS. Stanowiły one odpowiednio – 25,5% i 14,9% wszystkich analizowanych publikacji.

Artykuły poświęcone wyłącznie tematyce HIV/AIDS stanowiły 9,8% wszystkich analizowanych publikacji w roku 2004.

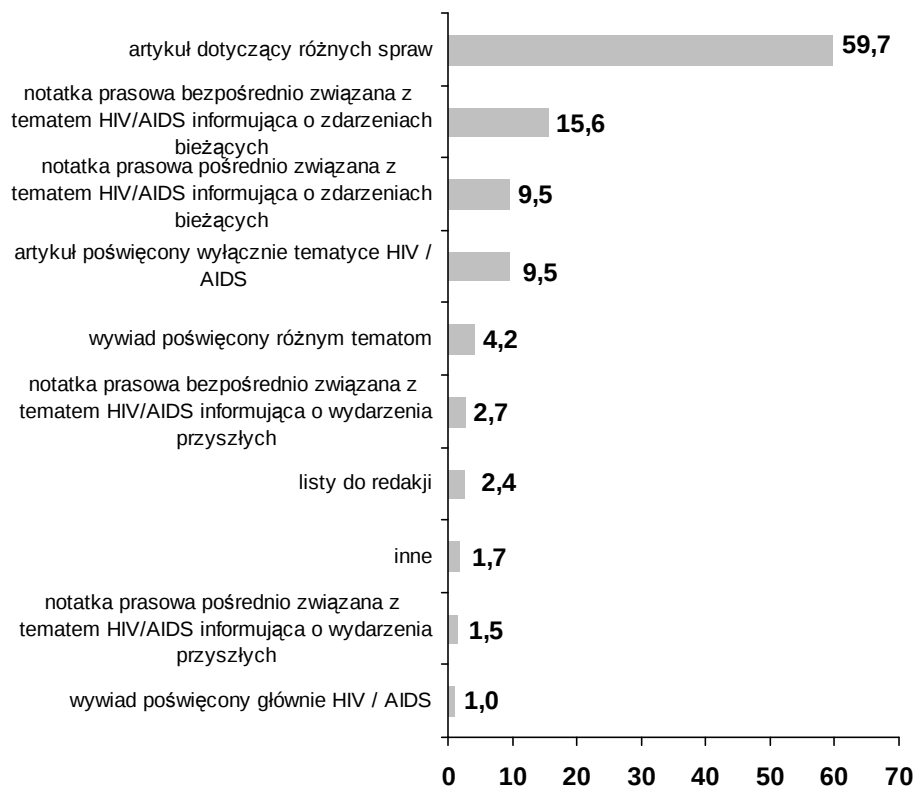
Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Charakter publikacji a periodyczność

dzienniki

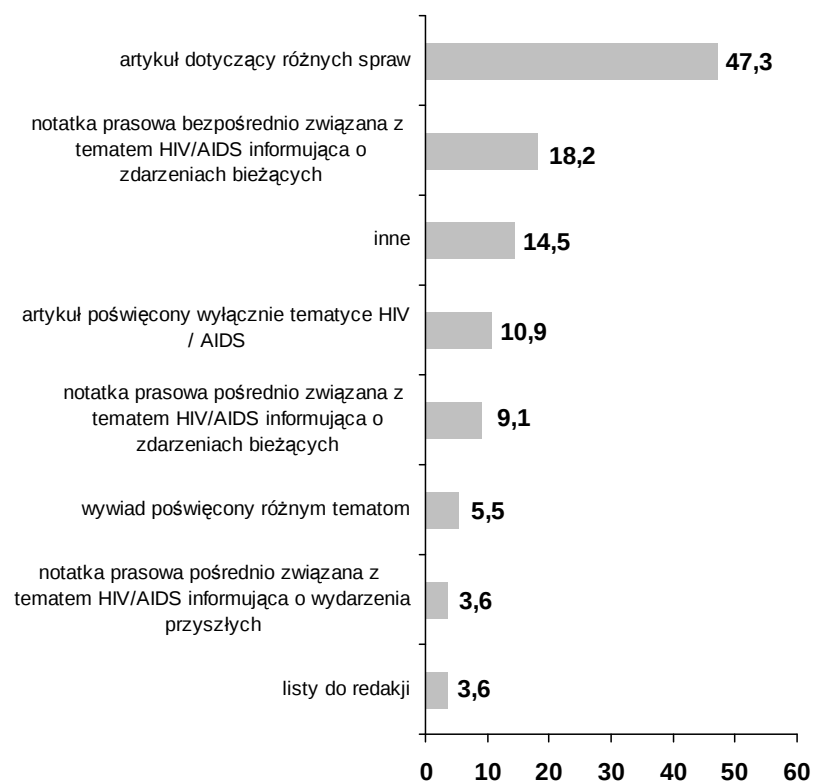
tygodniki

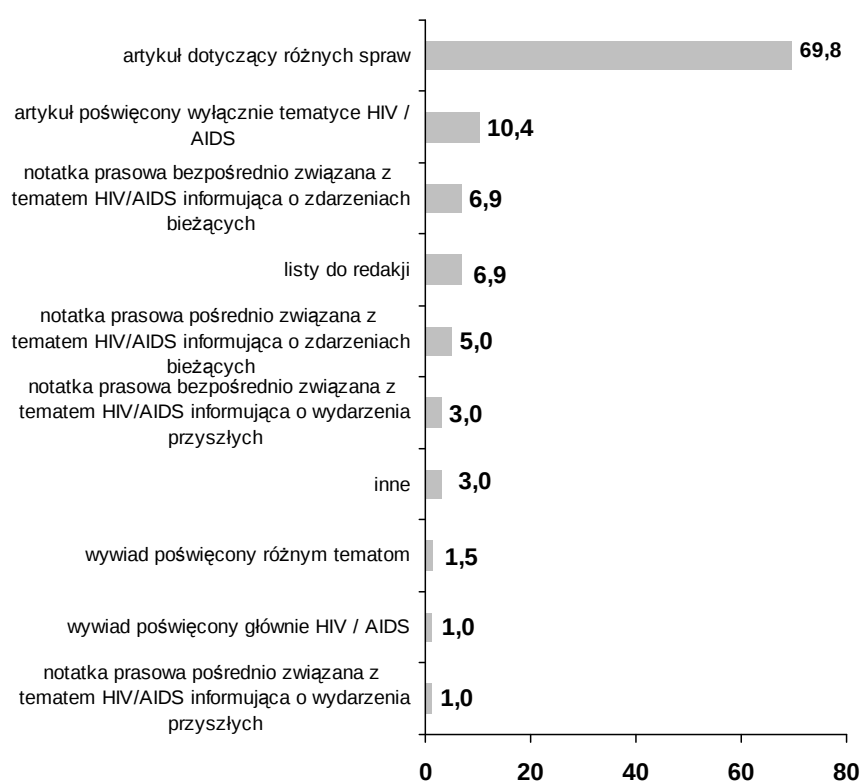
Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Charakter publikacji a periodyczność

dwutygodniki

miesięczniki

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Charakter publikacji a periodyczność

Wśród analizowanych publikacji, nie więcej niż co dziesiąta stanowiła artykuł prasowy poświęcony wyłącznie kwestiom związanym z HIV lub AIDS. Ten relatywnie niewielki udział publikacji poświęconych tylko sprawom związanym z tą groźną chorobą zaobserwowano we wszystkich rodzajach prasy, niezależnie od jej periodyczności.

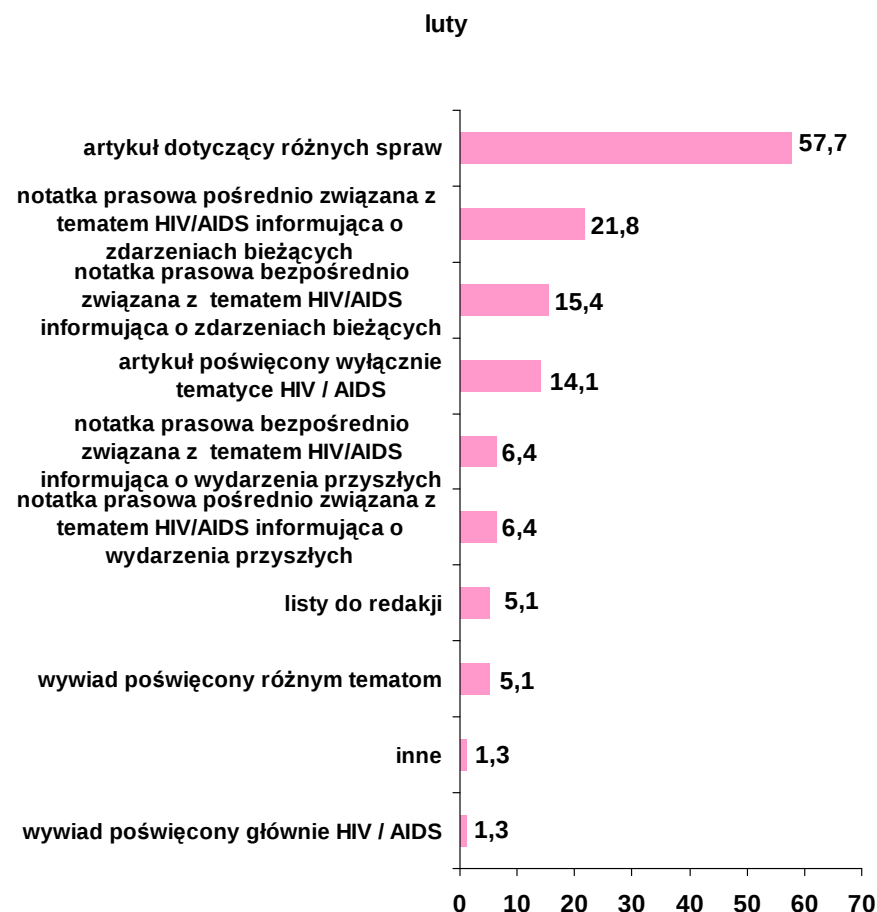
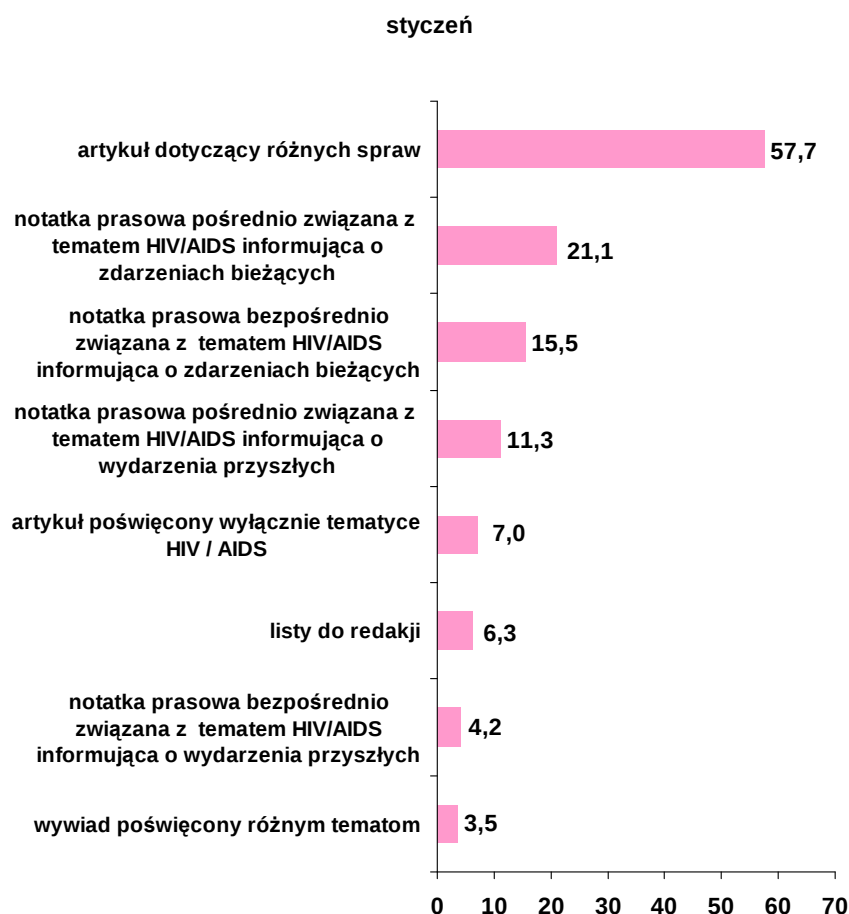
Najczęściej zagadnienia HIV/AIDS przewijały się przez artykuły wraz z innymi zagadnieniami, problemami. Artykuły traktujące o innych tematach, nie tylko HIV/AIDS, stanowiły w sumie 44% wszystkich publikacji z roku 2004 (w zależności od periodyczności – od 37% w dziennikach do 70% w miesięcznikach).

Znaczna część publikacji w roku 2004 były to informacje prasowe związane z HIV/AIDS, mówiące o bieżących lub też przeszłych wydarzeniach związanych z tą problematyką. Publikacje o tym charakterze stanowiły w sumie 40,4% wszystkich wydanych w roku 2004 odnośnie tej problematyki.

Mimo tego, że artykuły poświęcone wyłącznie HIV/AIDS stanowiły niewielką część wszystkich publikacji z roku 2004, to należy zwrócić uwagę, że błędne informacje, czy nieprawidłowe słownictwo dot. HIV/AIDS mogło znaleźć się również w publikacjach o innym charakterze. Niebezpieczeństwo takie jest tym większe, że duża część publikacji stanowiły artykuły, które o HIV/AIDS traktowały tylko marginalnie, a więc przekazywały jedynie niektóre informacje, być może niektóre skrzywione.

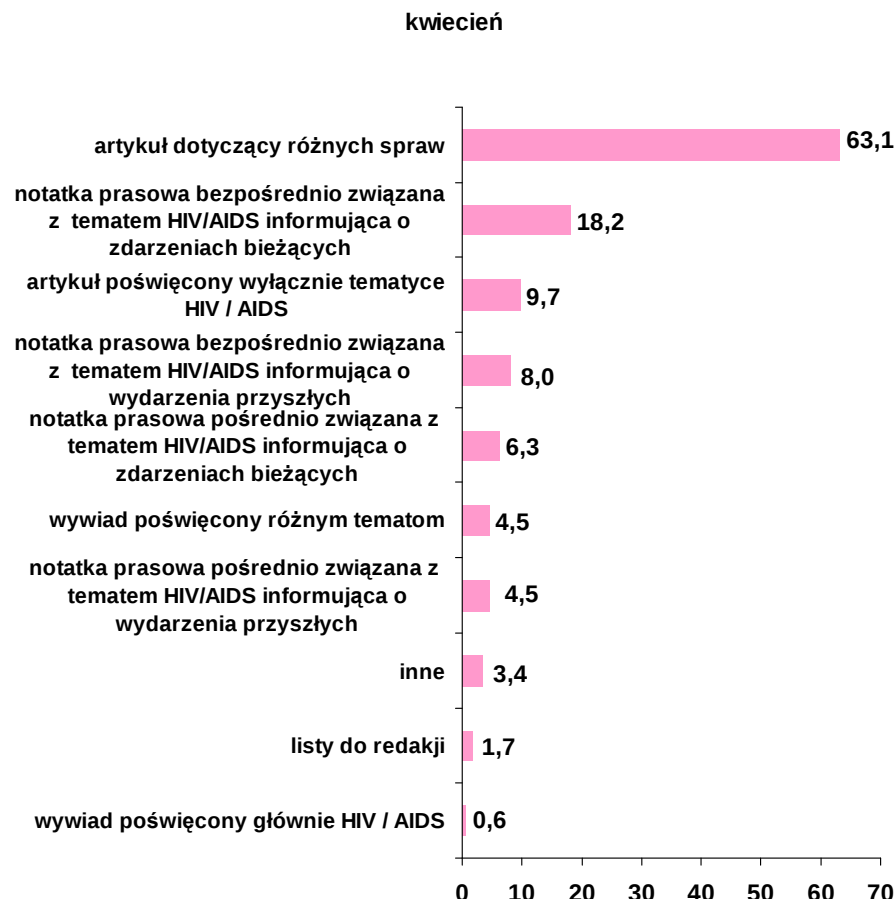
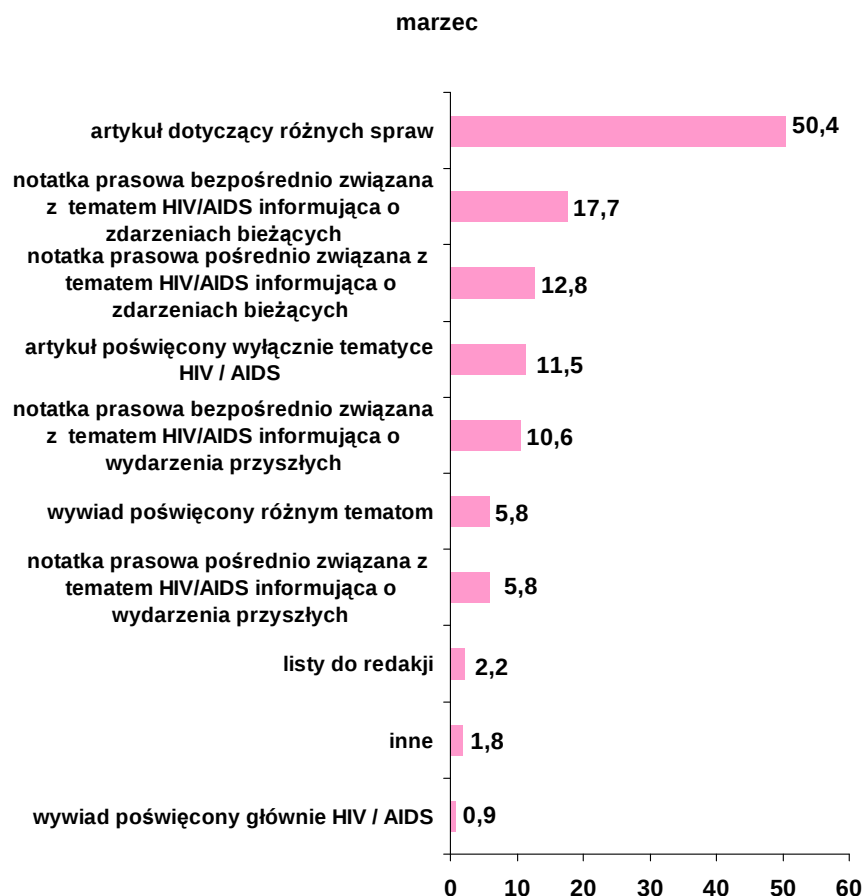
Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Charakter publikacji a miesiąc wydania

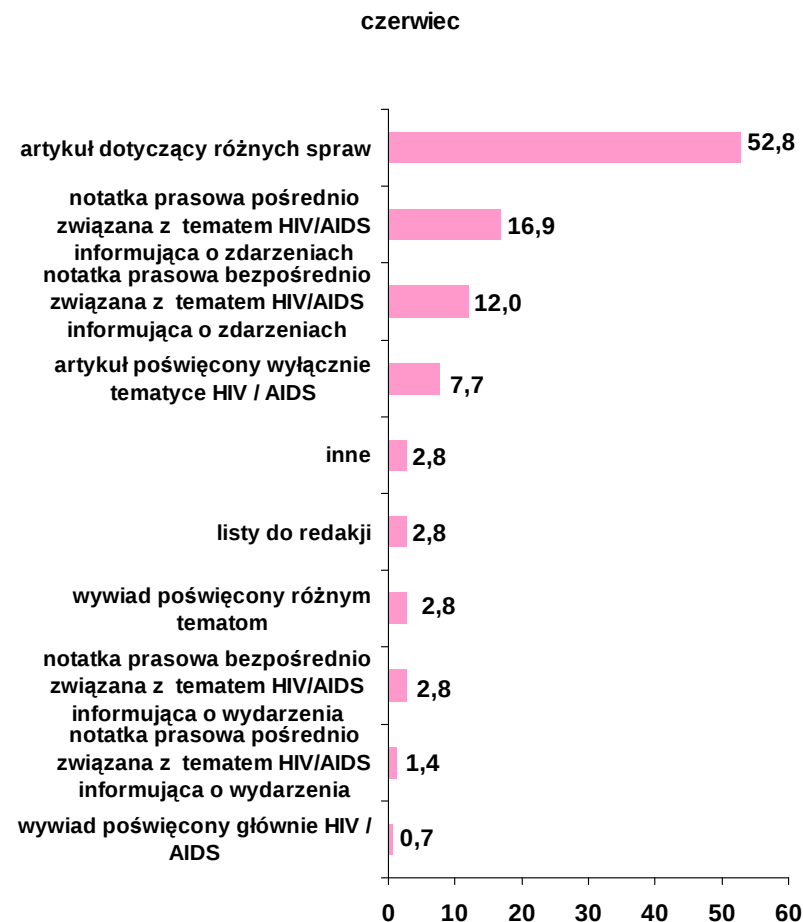
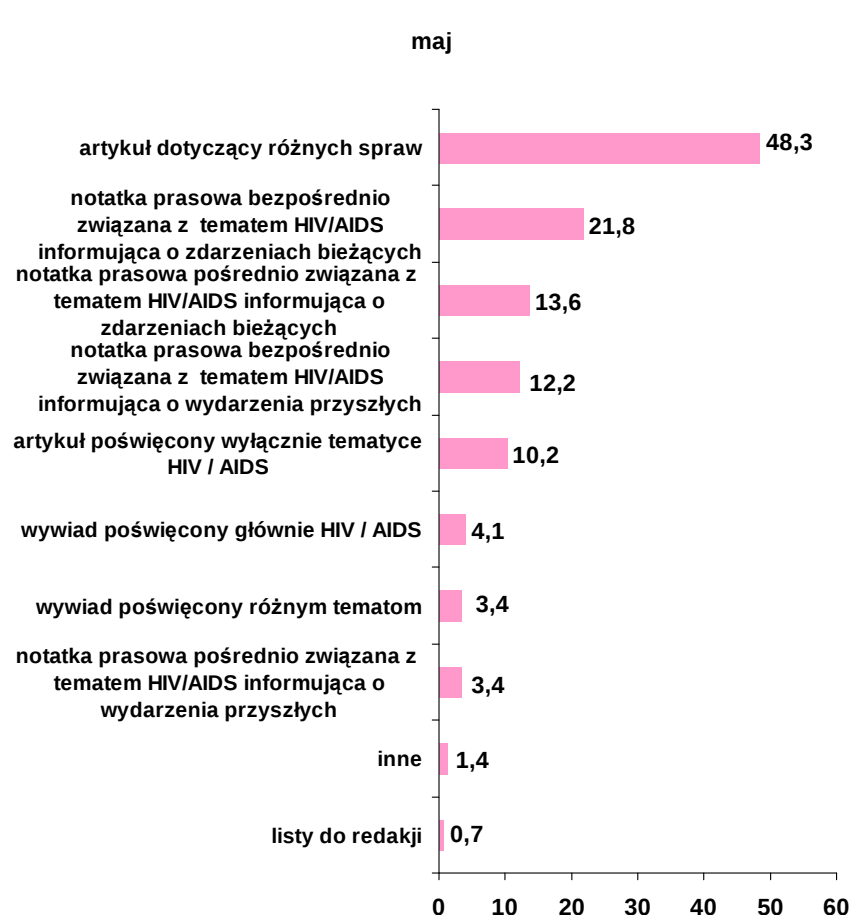
Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Charakter publikacji a miesiąc wydania

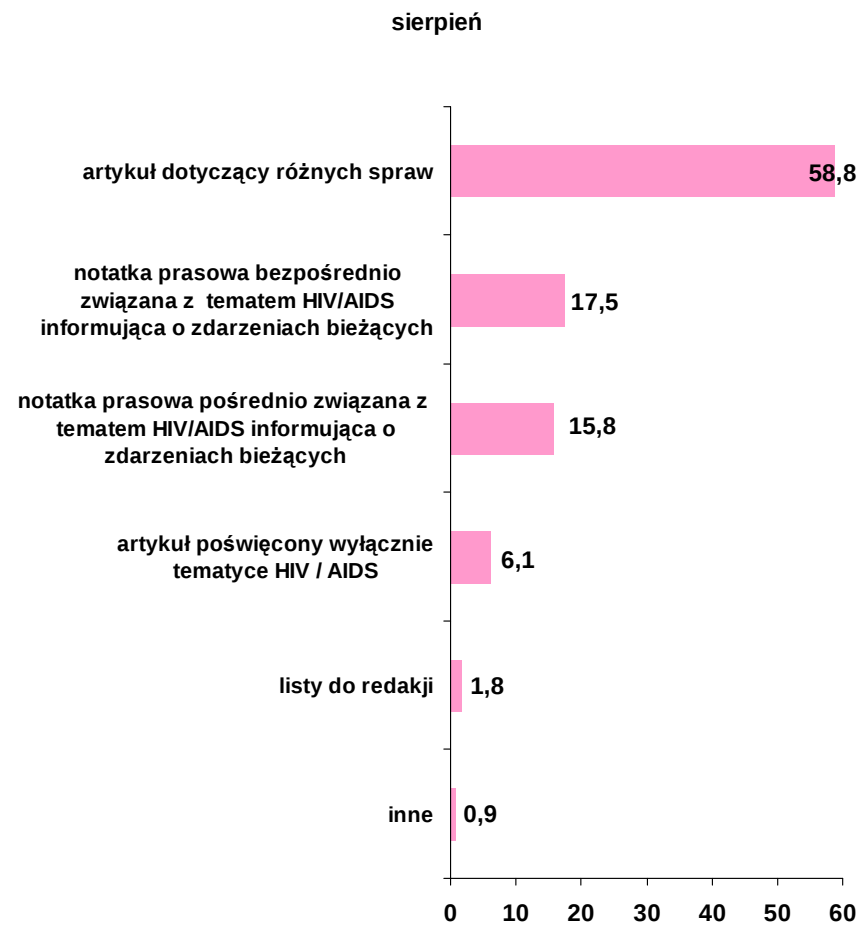
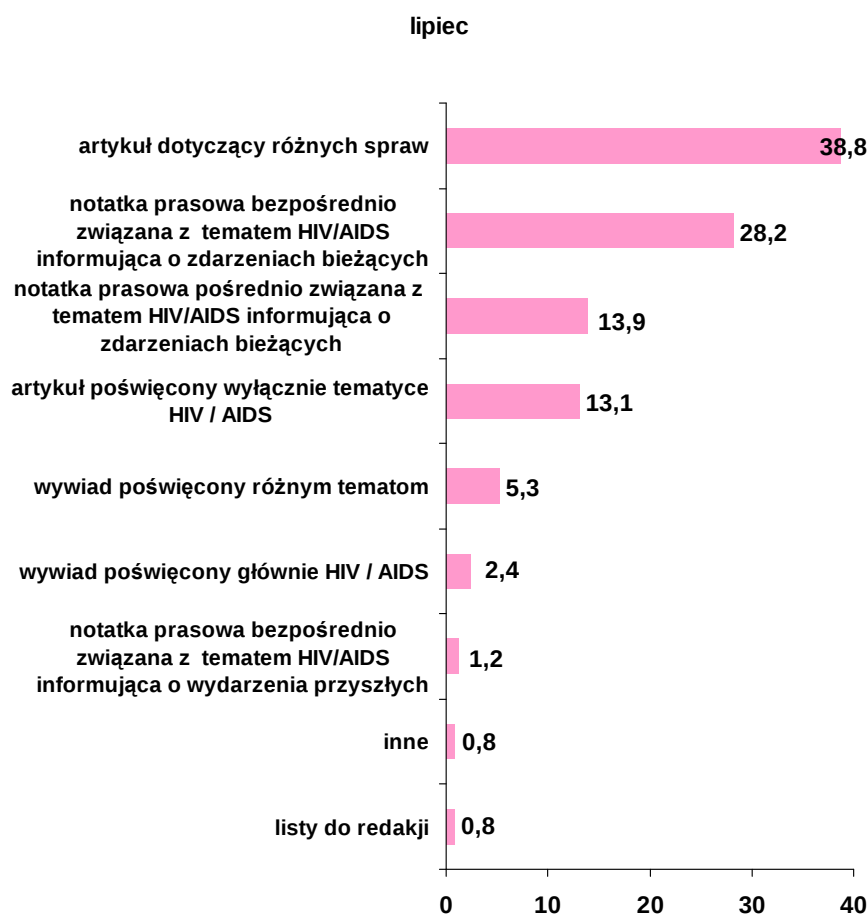
Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Charakter publikacji a miesiąc wydania

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

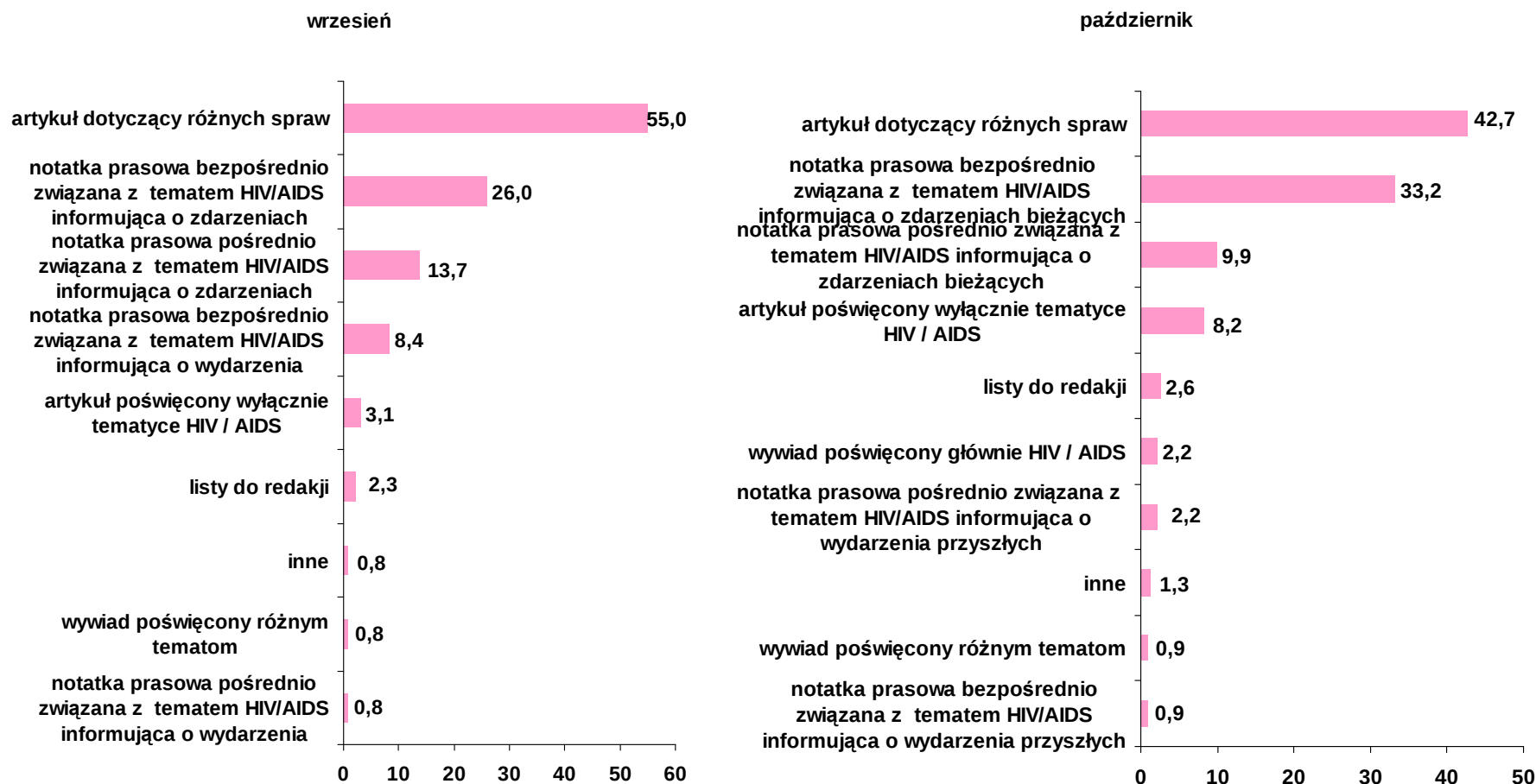
Charakter publikacji a miesiąc wydania

Analiza wycinków prasowych; publikacje w roku 2004, lipiec N=245, sierpień N=114

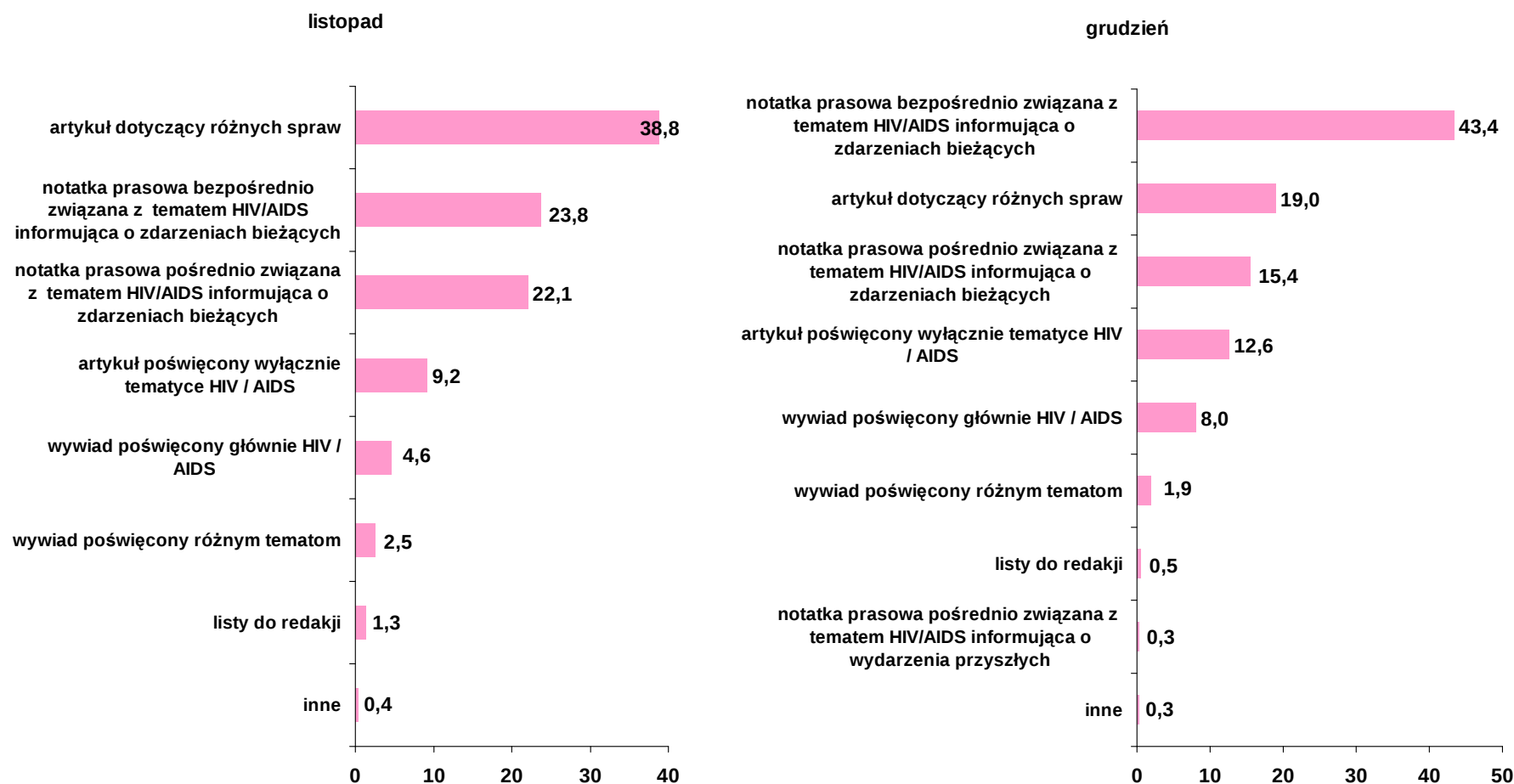
Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Charakter publikacji a miesiąc wydania

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Charakter publikacji a miesiąc wydania

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Charakter publikacji a miesiąc wydania

Wśród publikacji prasowych w roku 2004, artykuły poruszające zarówno problem HIV/AIDS, jak i inne zagadnienia, stanowiły największy odsetek wszystkich publikacji z danego miesiąca w kwietniu (63%), sierpniu (59%), styczniu i lutym (58%).

Notatki prasowe bezpośrednio związane z tematem HIV/AIDS, informujące o zdarzeniach bieżących stanowiły największy odsetek publikacji w grudniu (43%). Wysoki również był ich odsetek w październiku (33%), lipcu (28%) i wrześniu (26%).

Notatki prasowe pośrednio związane z tematem HIV/AIDS, informujące o zdarzeniach bieżących szczególnie często znaleźć można było w prasie w lutym i w listopadzie (po 22% publikacji z danego miesiąca) oraz w styczniu – 21%.

Najwięcej artykułów poświęconych wyłącznie tematyce HIV/AIDS pojawiło się w lutym (14%), lipcu i grudniu (13%) oraz w marcu (12%).

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Charakter publikacji - podsumowanie

Ogólnie, publikacje związane z HIV/AIDS najczęściej miały charakter artykułów poruszających różne tematy, nie tylko HIV/AIDS oraz notatki prasowej bezpośrednio i pośrednio związanej z tematem HIV/AIDS, informujących o zdarzeniach bieżących.

Relatywnie mała część – 10% - publikacji objętych analizą w 2004 roku, stanowiły artykuły poświęcone wyłącznie tematyce HIV/AIDS. Największy udział publikacji o tym właśnie charakterze (jednak nieznacznie tylko większy od odsetka za cały okres 2004 r.) odnotowano w lutym, lipcu i, jakby można się było spodziewać, w grudniu.

Wynika więc z tego, że dziennikarze w pełni „wykorzystali” możliwość jaką dla zaistnienia tematu HIV/AIDS w prasie dawał Światowy Dzień AIDS.

W grudniu 2004 r. bardzo duża część publikacji związanych z tym tematem miała charakter informacji prasowych o bieżących wydarzeniach.

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku
2004 dotyczących HIV/AIDS

TEMATYKA PUBLIKACJI

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

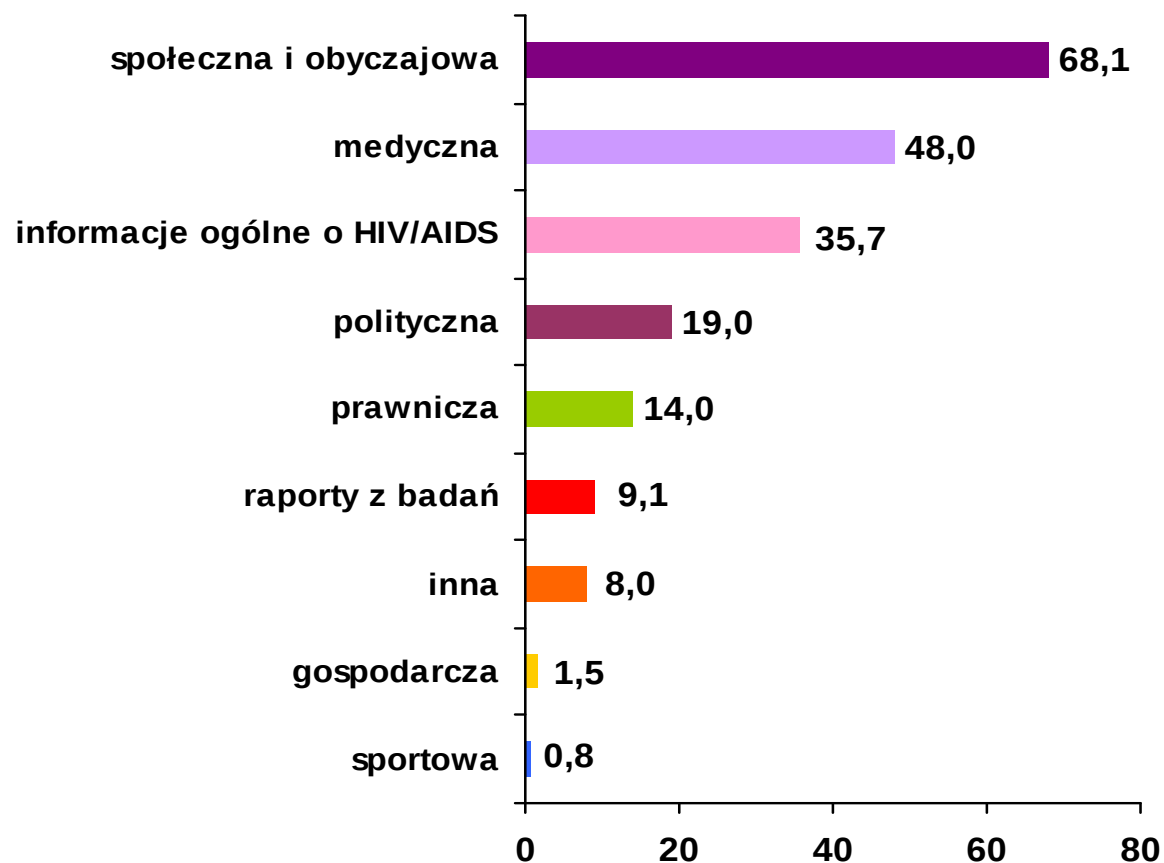
Tematyka publikacji - nota

Do scharakteryzowania tematyki publikacji związanych z HIV/AIDS przyjęto następujący klucz tematyczny:

- ✓tematyka medyczna
- ✓tematyka społeczna i obyczajowa
- ✓tematyka prawnicza
- ✓tematyka polityczna (w tym ustawodawcza)
- ✓tematyka raporty z badań
- ✓tematyka informacje ogólne o HIV/AIDS
- ✓tematyka gospodarcza
- ✓tematyka sportowa
- ✓inna tematyka

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka publikacji

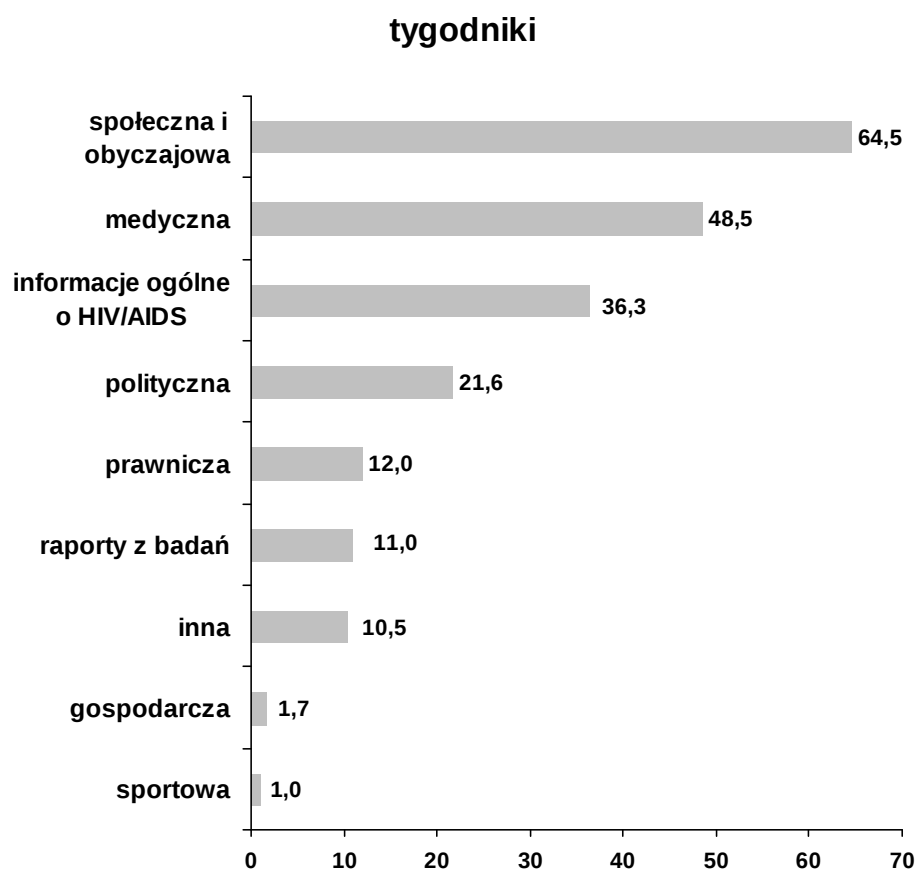
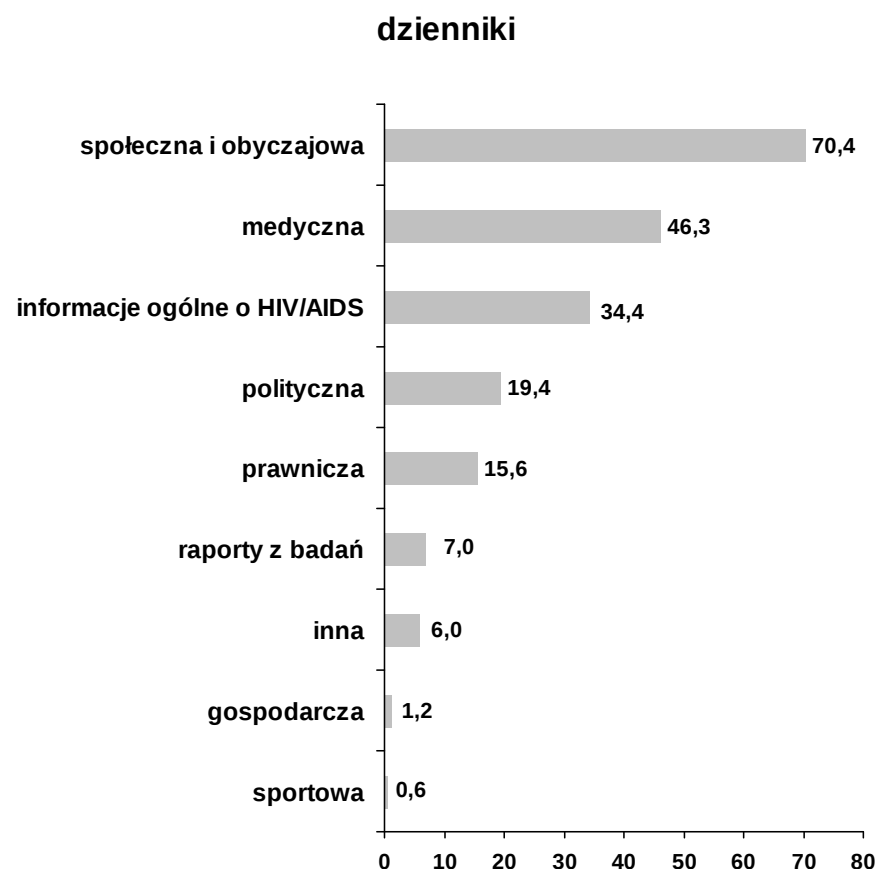
Publikacje związane z HIV/AIDS, które ukazały się w polskiej prasie w 2004 roku, najczęściej miały poruszać tematykę społeczno – obyczajową (68% wszystkich analizowanych publikacji w roku 2004).

Znaczny odsetek analizowanych publikacji odnosił się do medycznych kwestii związanych z HIV/AIDS (48%) oraz przekazywał ogólne informacje o HIV/AIDS (36%).

Wśród analizowanych publikacji związanych z HIV/AIDS najrzadziej w roku 2004 pojawiały się te poświęcone tematyce gospodarczej i sportowej.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

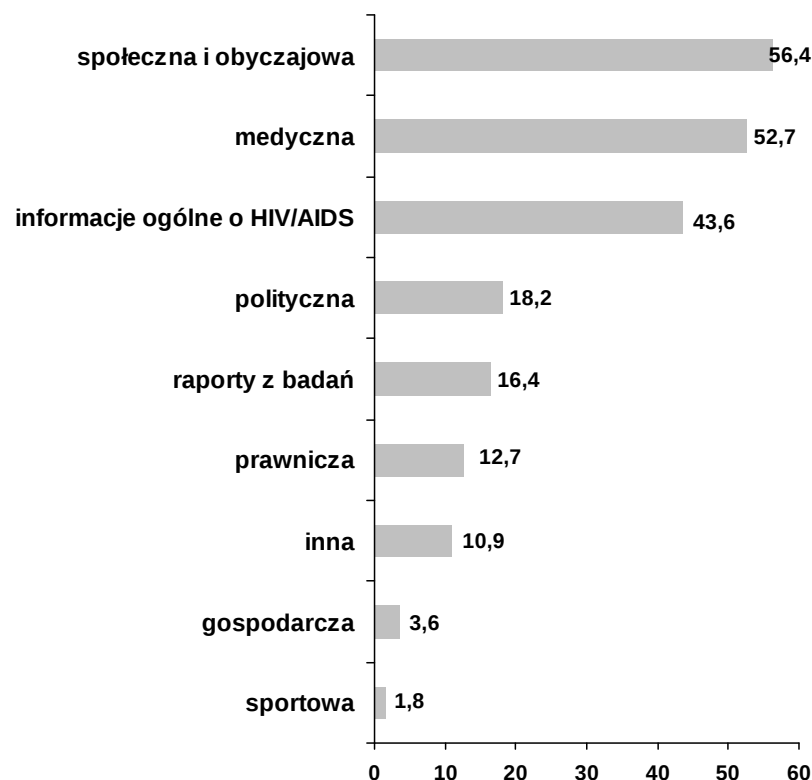
Tematyka publikacji a periodyczność

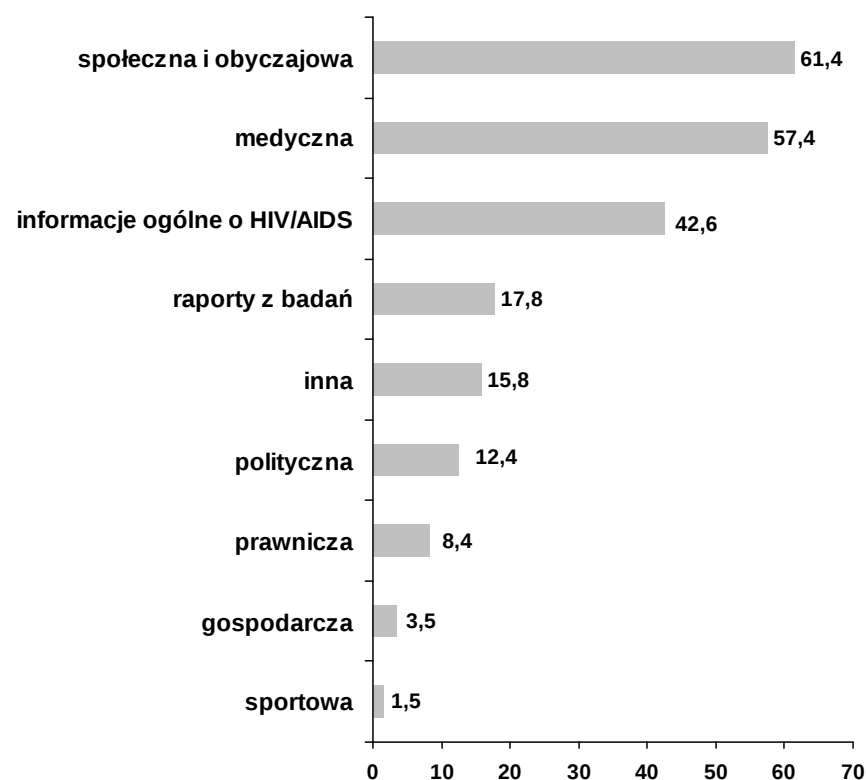
Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka publikacji a periodyczność

dwutygodniki

miesięczniki

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

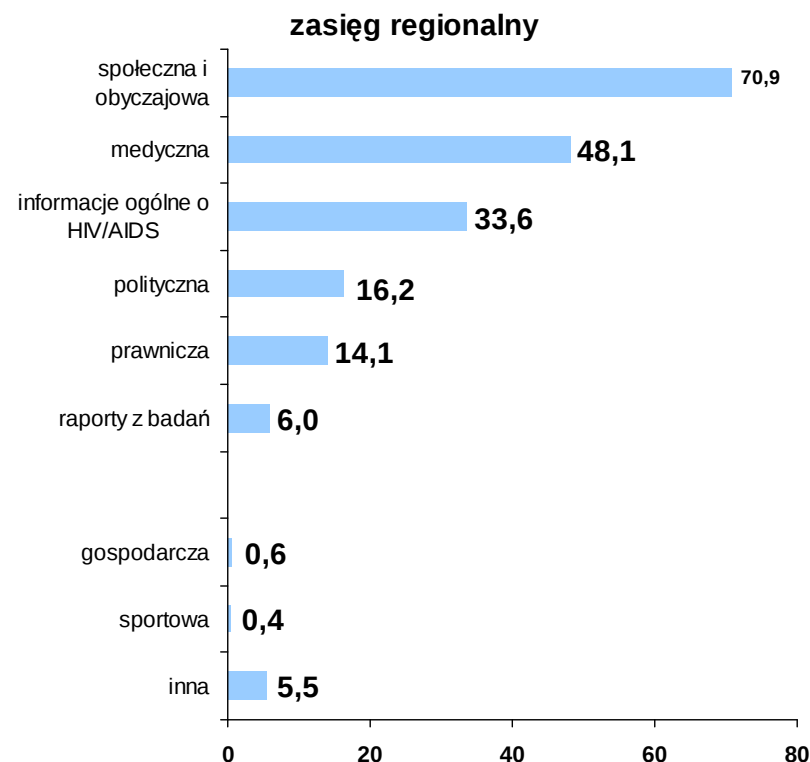
Tematyka publikacji a periodyczność

Między analizowanymi publikacjami z roku 2004, nie zaobserwowano wyraźnych różnic jeśli chodzi o tematykę poruszaną w tytułach o różnej periodyczności. Wszystkie objęte analizą tytuły (w tym dzienniki, tygodniki, dwutygodniki i miesięczniki) w kontekście HIV/AIDS najczęściej poruszały tematykę społeczno – obyczajową. Do innej często poruszanej tematyki należały medyczne aspekty związane z HIV/AIDS oraz ogólne informacje o tym wirusie i chorobie.

Można zauważyć, że w dwutygodnikach i miesięcznikach, nieco więcej niż w pismach o innej periodyczności wydanych w 2004 roku, zamieszczono publikacji dotyczących ogólnych informacji o HIV/AIDS (odpowiednio 44% i 43% wszystkich publikacji) oraz wyników badań związanych z tą problematyką (17% i 18%).

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka publikacji a zasięg pisma

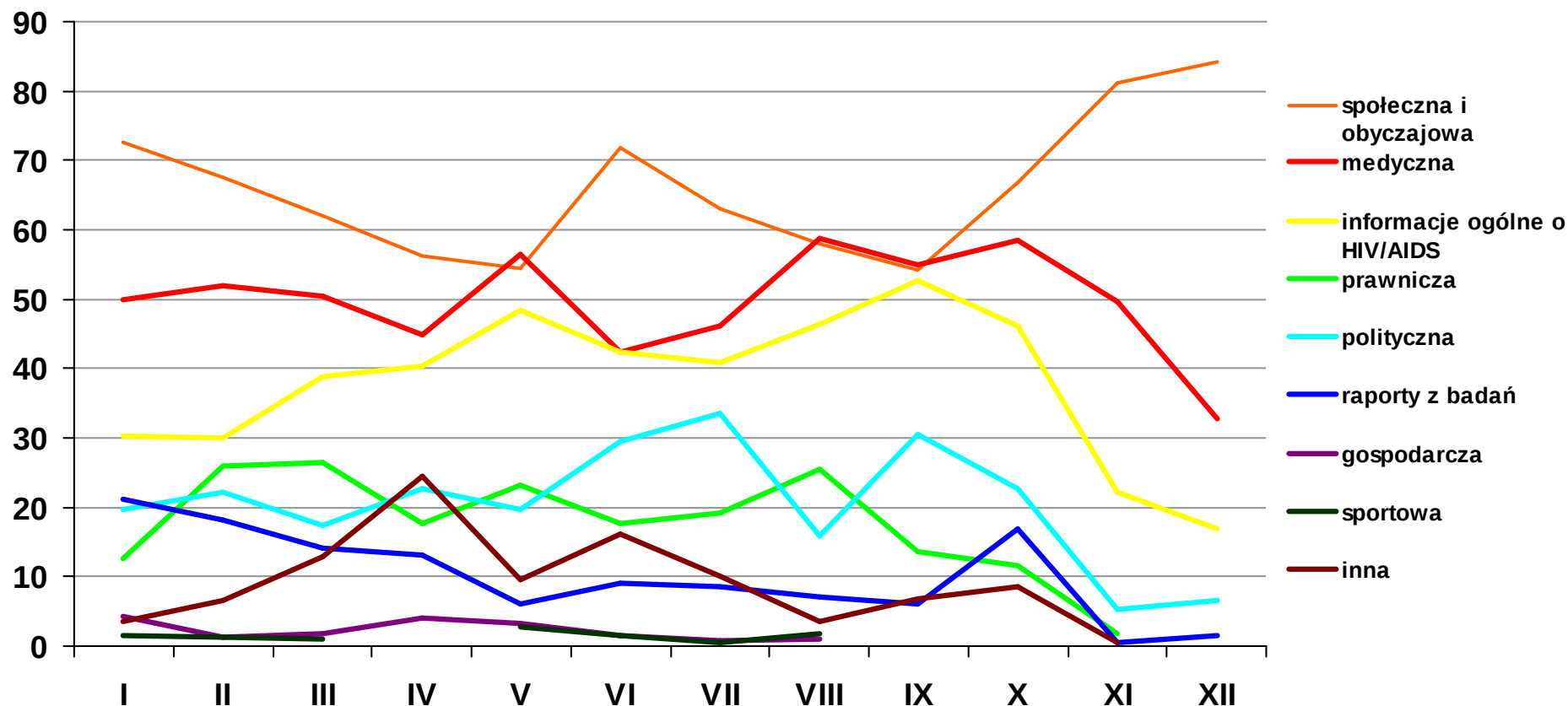

Tematyka publikacji poświęconych HIV/AIDS w roku 2004 zasadniczo nie różniła się w zależności od zasięgu geograficznego pism. Zarówno w pismach ogólnopolskich, jak i lokalnych najczęściej publikacji poruszało społeczno-obyczajowe aspekty tej problematyki. Znaczna liczba publikacji dotyczyła medycznych aspektów HIV/AIDS i/lub zawierała ogólne informacje o HIV/AIDS.

W gazetach o zasięgu ogólnopolskim występuje dwukrotnie więcej publikacji przedstawiających raporty z badań, częściej również występuje tematyka polityczna, gospodarcza i sportowa.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka a miesiąc publikacji

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka a miesiąc publikacji

W roku 2004, udział publikacji poświęconych poszczególnym tematom był różny, choć w każdym miesiącu dominowały wspomniane już wcześniej trzy typy tematyki związanej z HIV/AIDS: społeczno – obyczajowa, medyczna i informacyjna.

Tematyka społeczno – obyczajowa miała największy udział wśród publikacji z danego miesiąca w styczniu, czerwcu, październiku, listopadzie i w grudniu.

Z kolei tematyka medyczna największy udział miała w maju, sierpniu, wrześniu i październiku.

Co ciekawe, publikacje przekazujące informacje ogólne o HIV/AIDS miały największy udział wśród publikacji w maju, sierpniu, wrześniu i w październiku, nie zaś w grudniu, kiedy obchodzony jest Światowy Dzień AIDS.

W grudniu dominowała zdecydowanie tematyka społeczno – obyczajowa związana z HIV/AIDS. Niewątpliwie negatywnym zjawiskiem był fakt, że odsetek publikacji poświęconych ogólnym informacjom o HIV/AIDS w grudniu 2004 był relatywnie niski.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka publikacji - podsumowanie

Tematyką najczęściej pojawiającą się wśród analizowanych publikacji poruszających problematykę HIV/AIDS miała charakter społeczno – obyczajowy, medyczny oraz dotyczący ogólnych informacji o HIV/AIDS. Taka tematyka dominowała we wszystkich miesiącach minionego roku, bez względu na zasięg geograficzny prasy, w której była publikowana i bez względu na jej periodyczność.

Tematyka, która była najrzadziej poruszana w 2004 roku w kontekście HIV/AIDS to tematyka gospodarcza i sportowa.

Wśród zaobserwowanych zależności może niepokoić fakt, że wśród publikacji z grudnia – czyli miesiąca o największej liczbie publikacji w 2004 roku – liczba poświęconych informacjom o HIV/AIDS był wyraźnie niższa niż w innych miesiącach.

Można więc stwierdzić, że szansa na przekazanie przez prasę znacznego zasobu informacji odnośnie HIV/AIDS, jaką stwarzał miesiąc grudzień, w którym wystąpiło największe nasycenie prasy publikacjami związanymi z HIV/AIDS, nie została do końca wykorzystana. Mimo ogromnej liczby publikacji, w tym miesiącu przekazano mniej informacji o HIV/AIDS niż w innych miesiącach.

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku
2004 dotyczących HIV/AIDS

TEMATYKA SPOŁECZNO - OBYCZAJOWA
PUBLIKACJI O HIV/AIDS

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

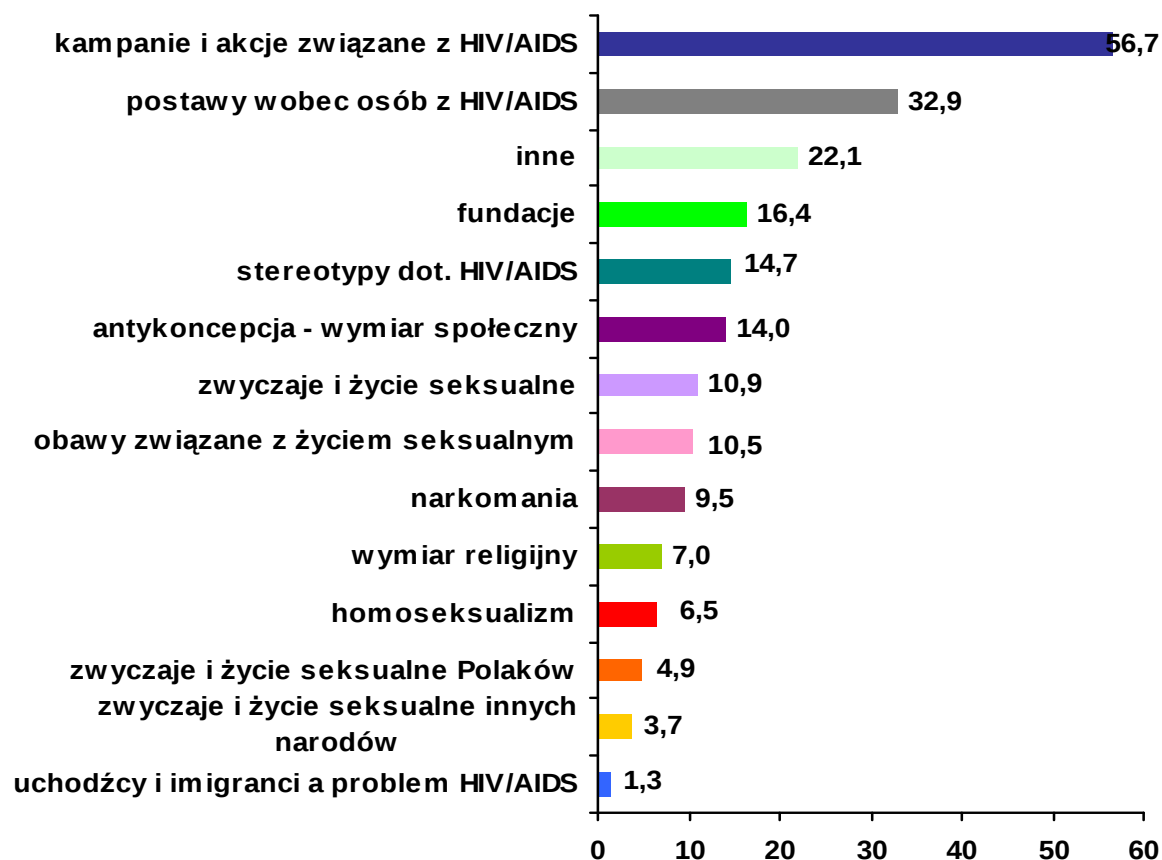
Tematyka społeczna i obyczajowa nota

W celu bliższego scharakteryzowania poruszanej w publikacjach tematyki społecznej i obyczajowej przyjęto następujący klucz kodowy:

- ✓zwyczaje i życie seksualne
- ✓zwyczaje i życie seksualne Polaków
- ✓zwyczaje i życie seksualne innych narodów
- ✓antykoncepcja – wymiar społeczny i obyczajowy
- ✓obawy związane z życiem seksualnym
- ✓postawy wobec osób z HIV/AIDS
- ✓stereotypy dot. HIV/AIDS
- ✓uchodźcy i imigranci a problem HIV/AIDS
- ✓kampanie i akcje związane z HIV/AIDS
- ✓religia
- ✓homoseksualizm
- ✓narkomania
- ✓fundacje
- ✓inne

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka społeczno - obyczajowa

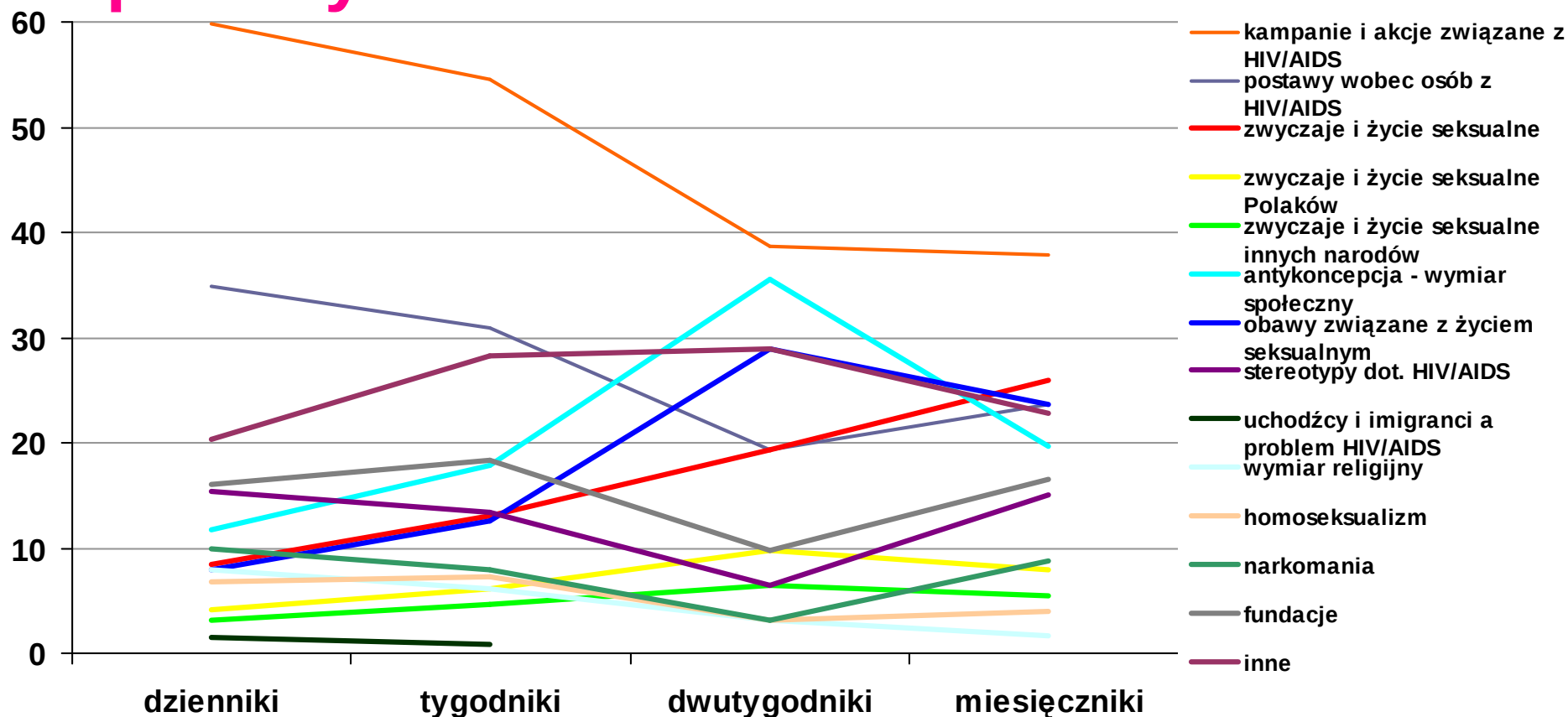
Wśród publikacji poruszających problem HIV/AIDS o tematyce społecznej najczęściej występowały te opisujące kampanie i akcje związane z tym groźnym wirusem i chorobą (57%).

Często też były poruszane kwestie związane z postawami wobec osób z HIV/AIDS (33%). Ta druga zależność może wynikać z pojawienia się sprawy zakażenia HIV dyrygenta Polskich Słowików, której to kwestii media poświęcały wiele uwagi.

Pewna część analizowanych publikacji poświęcona była tematyce fundacji, problemów stereotypów dot. HIV/AIDS, antykoncepcji w wymiarze społecznym.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka społeczno – obyczajowa a periodyczność

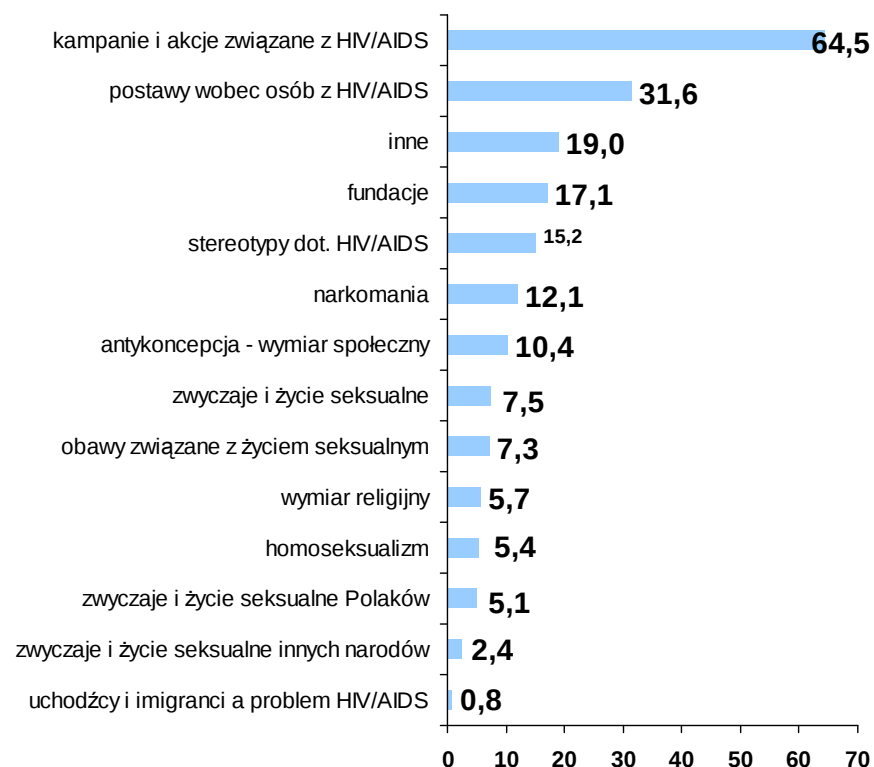
Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka społeczno - obyczajowa a zasięg pisma

zasięg ogólnopolski

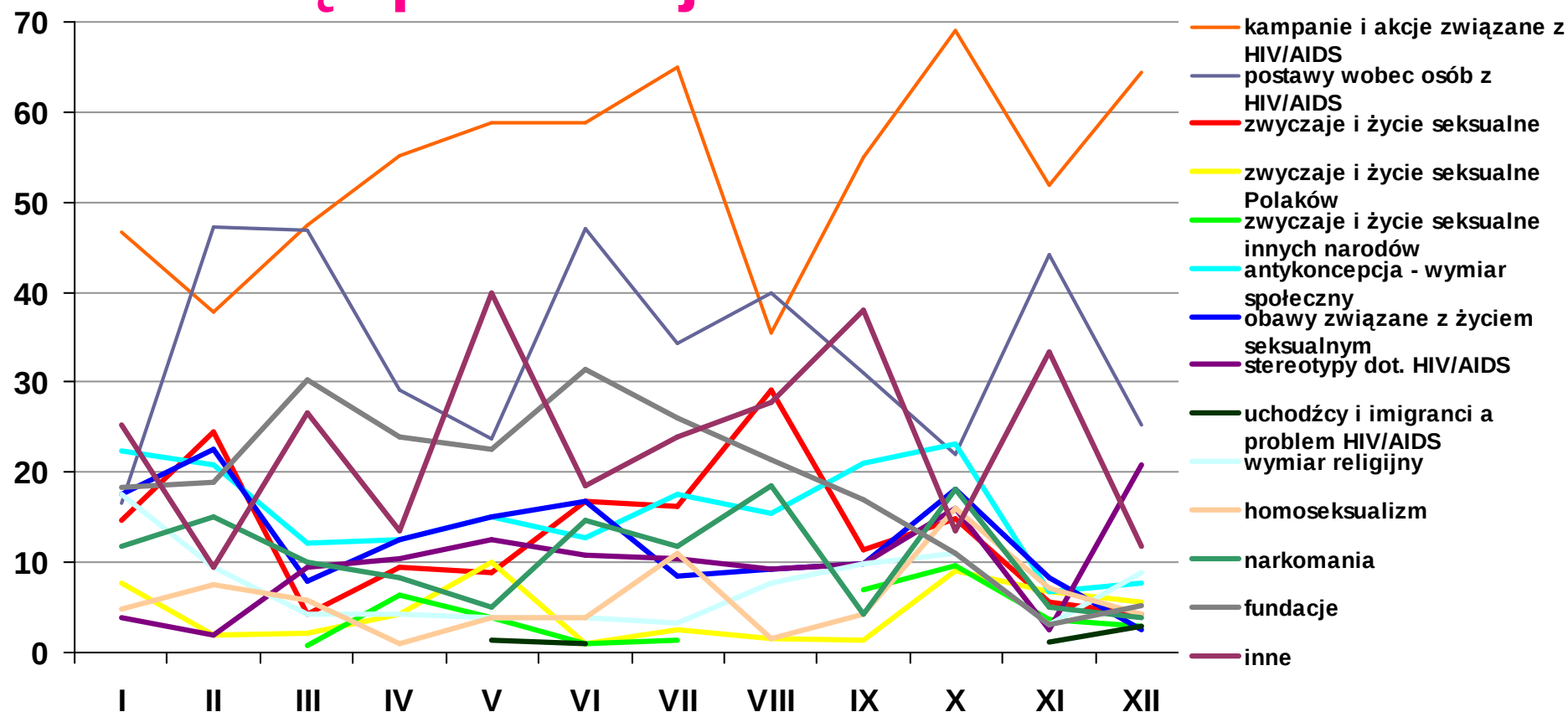

zasięg regionalny

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka społeczno – obyczajowa a miesiąc publikacji

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka społeczno – obyczajowa a miesiąc

Wśród tematyki społeczno – obyczajowej podejmowanej w prasie w roku 2004 w związku z HIV/AIDS, w większości miesięcy wyraźnie największy udział wśród publikacji w poszczególnych miesiącach miały tematy związane z kampaniami i akcjami odnoszącymi się do HIV/AIDS. Tylko w lutym, marcu i sierpniu tematy te nie dominowały wśród zagadnień społeczno – obyczajowych.

Innym często poruszanym tematem społeczno – obyczajowym były kwestie związane z postawami wobec osób z HIV/AIDS. Tematyka ta miała największy udział w publikacjach w lutym, marcu, czerwcu i listopadzie.

Inne tematy społeczno – obyczajowe były poruszane znacznie rzadziej. Można jeszcze zauważyć, że tematy związane ze stereotypami dot. HIV/AIDS wyraźnie wyższy udział wśród wszystkich publikacji społeczno – obyczajowych miały w maju, wrześniu i listopadzie.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka społeczno – obyczajowa - podsumowanie

Najczęściej poruszaną tematyką społeczno – obyczajową w prasie w 2004 roku w związku z HIV/AIDS była kwestia kampanii i akcji związanych z HIV/AIDS.

Tematy związane z kampaniami społecznymi i innymi akcjami dot. HIV/AIDS miały w grudniu relatywnie duży udział wśród publikacji z tego miesiąca, co można tłumaczyć tym, że w grudniu 2004 roku KC AIDS prowadziło kampanię informacyjno – profilaktyczną nakłaniającą do testu w kierunku HIV.

Wyraźnie mniej miejsca polska prasa poświęcała w tej tematyce zagadnieniu postaw wobec osób z HIV/AIDS. Należy stwierdzić, że jest to dziwne ze względu na toczącą się od lutego 2004 roku sprawę byłego dyrygenta Polskich Słowików, który był zakażony HIV.

Pozostałe tematy społeczno – obyczajowe miały znacznie mniejszy udział wśród publikacji związanych z HIV/AIDS.

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku
2004 dotyczących HIV/AIDS

TEMATYKA MEDYCZNA PUBLIKACJI O
HIV/AIDS

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

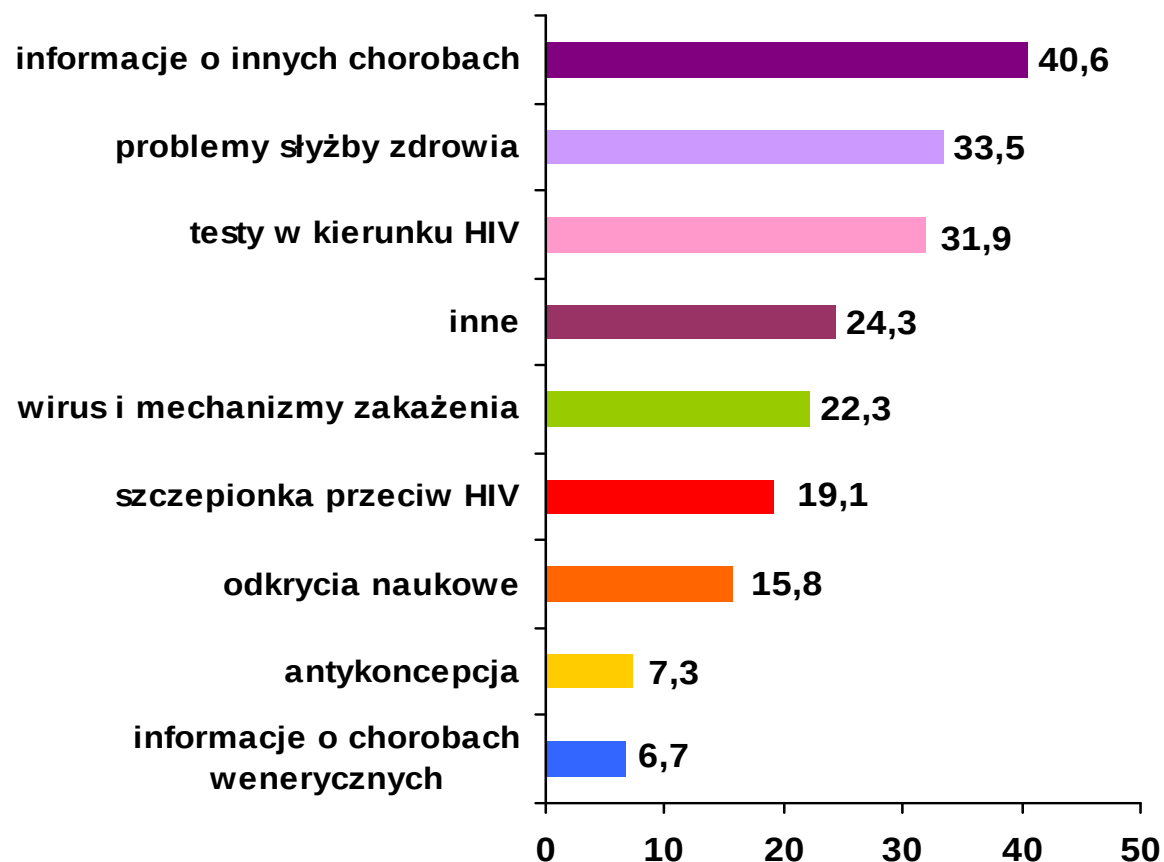
Tematyka medyczna - nota

Aby scharakteryzować tematykę medyczną, jaka była poruszana w analizowanych publikacjach wyróżniono następujące tematy:

- ✓ odkrycia naukowe
- ✓ szczepionka przeciw HIV
- ✓ testy w kierunku HIV
- ✓ budowa wirusa i mechanizmy przenoszenia, zakażenia
- ✓ antykoncepcja (aspekty medyczne)
- ✓ problemy służby zdrowia
- ✓ informacje o chorobach wenerycznych
- ✓ informacje o chorobach innych niż weneryczne
- ✓ inne

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka medyczna

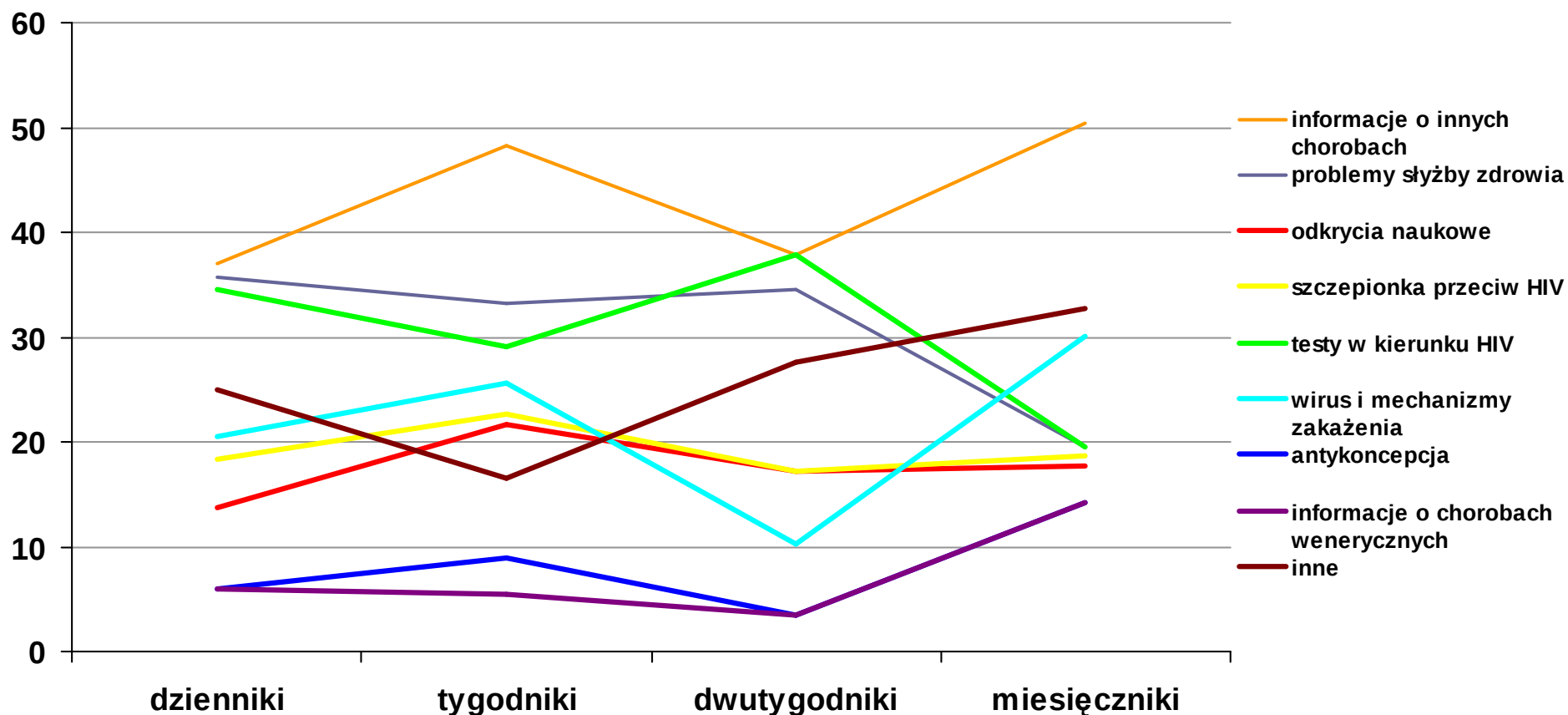

Publikacje poruszające problematykę HIV/AIDS w tematyce medycznej najczęściej dotyczyły informacji o innych chorobach (41%), problemów służby zdrowia (34%) oraz testów w kierunku HIV (32%).

Najrzadziej problem HIV/AIDS poruszany był przy temacie antykoncepcji w aspekcie medycznym oraz informacjach o innych chorobach wenerycznych, które stanowiły 7% wszystkich publikacji o tematyce medycznej.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

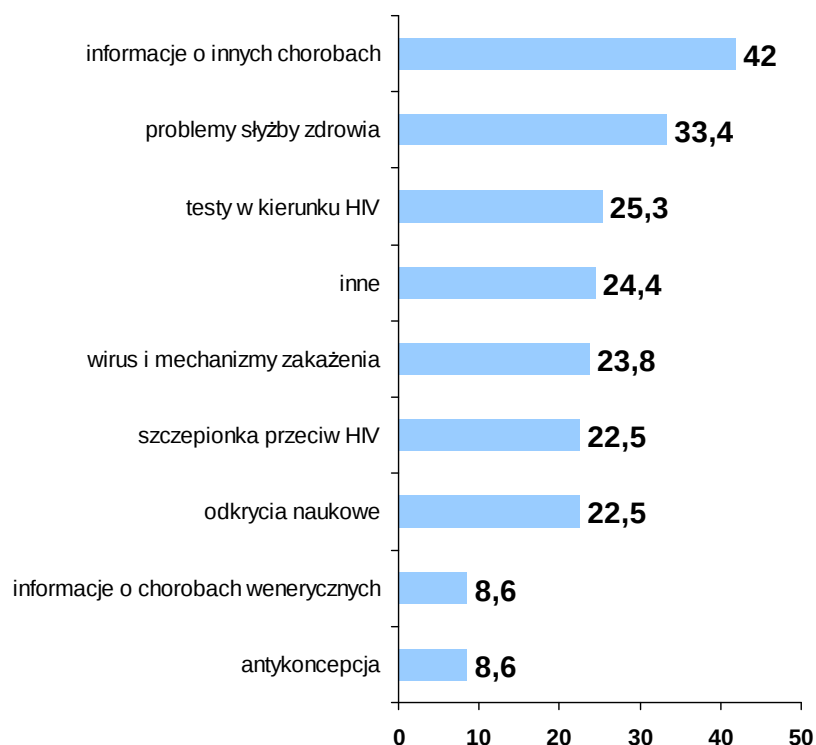
Tematyka medyczna a periodyczność

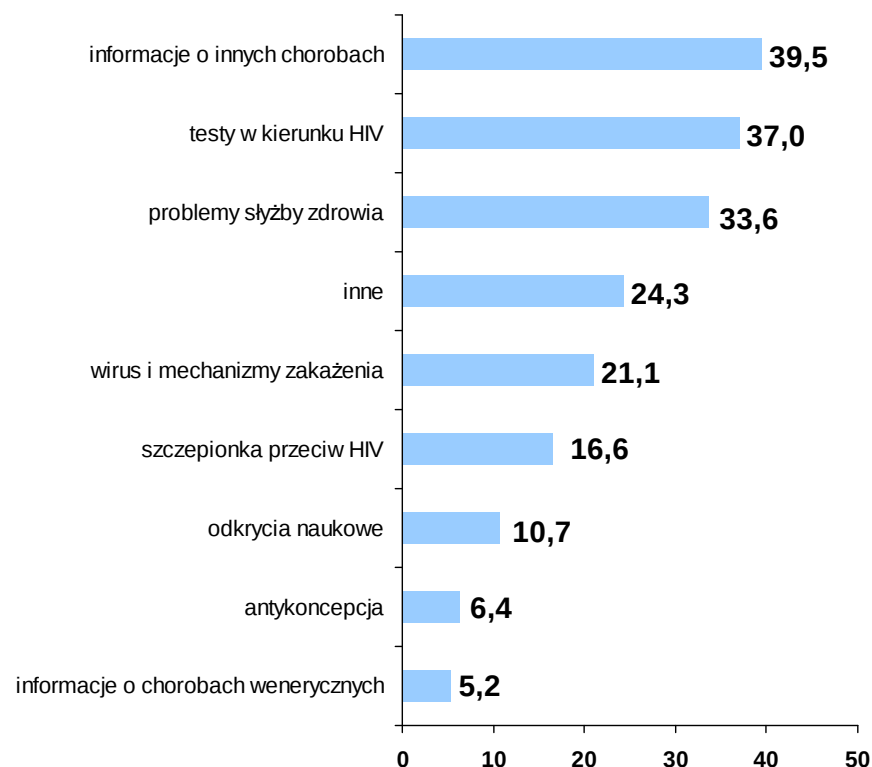
Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka medyczna a zasięg pisma

zasięg ogólnopolski

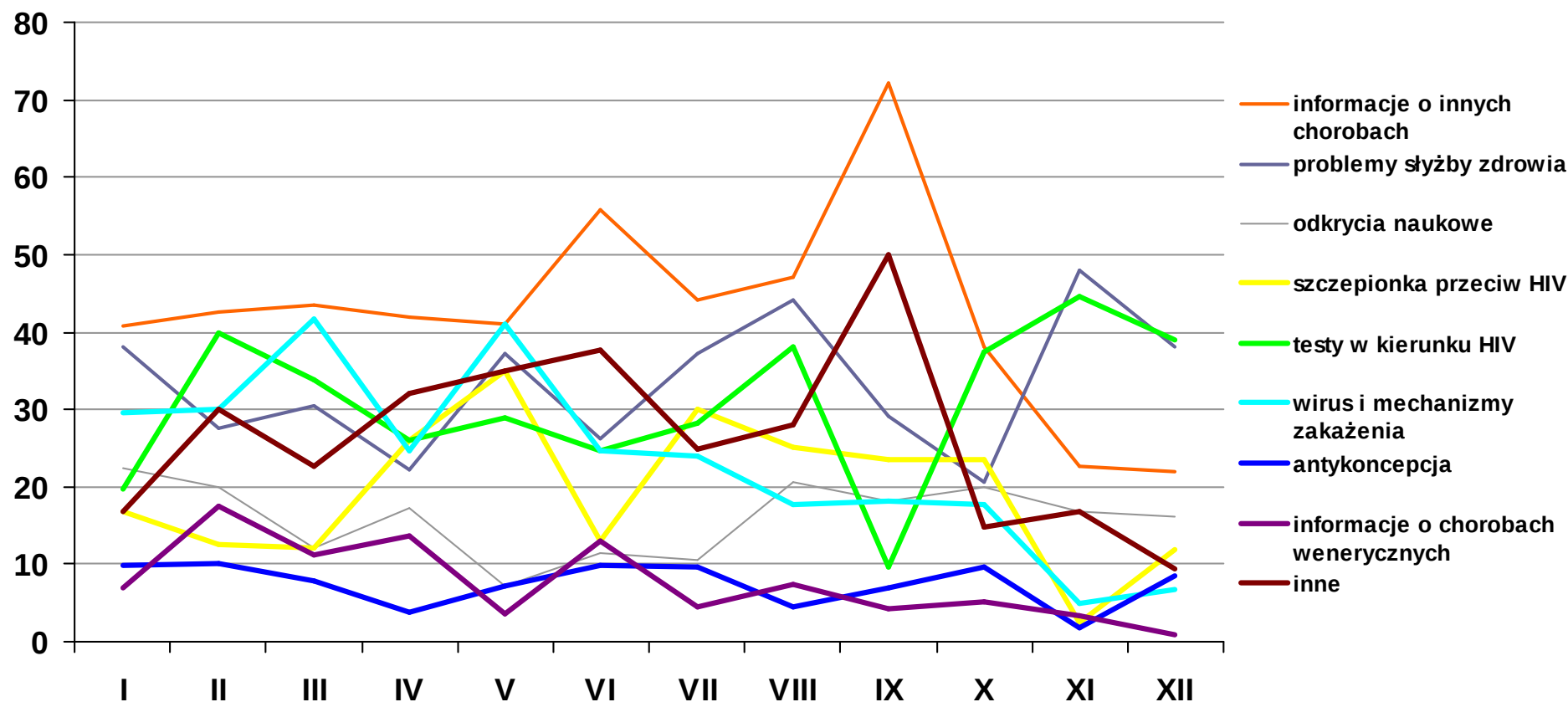

zasięg regionalny

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka medyczna a miesiąc publikacji

Analiza wycinków prasowych; publikacje w roku 2004, styczeń N=71 luty N=40, marzec N=115, kwiecień N=81, maj N=83, czerwiec N=61, lipiec N=113, sierpień N=68, wrzesień N=72, październik N=136, listopad N=119, grudzień N=118

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka medyczna a miesiąc publikacji

W publikacjach poruszających problem HIV/AIDS, dotyczących kwestii medycznych informacje o innych chorobach stanowiły największy odsetek publikacji o tym temacie w czerwcu, a szczególnie często we wrześniu.

Z kolei kwestie związane z problemami służby zdrowia miały największy udział wśród publikacji o tematyce medycznej w sierpniu i listopadzie. W przypadku listopada miało to nie tyle związek ze zbliżającym się Dniem HIV, ile raczej z końcem roku budżetowego i brakami środków finansowych w publicznej służbie zdrowia.

Natomiast informacje o testach w kierunku HIV pojawiały się wśród tematów medycznych bardzo często w lutym, sierpniu, a przede wszystkim pod koniec roku w październiku, listopadzie i grudniu. Wzrost udziału tych informacji w ostatnich miesiącach 2004 roku był najprawdopodobniej związany z prowadzoną przez KC AIDS kampanią społeczną, namawiającą do wykonania testu w kierunku HIV.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka medyczna - podsumowanie

Tematyka medyczna w prasie najczęściej pojawiała się w maju, sierpniu, wrześniu i październiku.

Publikacje poruszające problematykę HIV/AIDS w tematyce medycznej najczęściej dotyczyły informacji o innych chorobach, problemów służby zdrowia oraz testów w kierunku HIV, a najrzadziej antykoncepcji w aspekcie medycznym i informacji o chorobach wenerycznych.

Warte podkreślenia jest to, że raczej rzadko wśród tej tematyki pojawiały się naukowe lub quasi – naukowe informacje dotyczące budowy wirusa i mechanizmów jego przenoszenia, zaś relatywnie często pojawiały się sprawy związane z testami w kierunku HIV.

Należy też podkreślić, że zagadnienia związane z HIV/AIDS często występowały w kontekście innych chorób.

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku
2004 dotyczących HIV/AIDS

INFORMACJE O HIV/AIDS

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

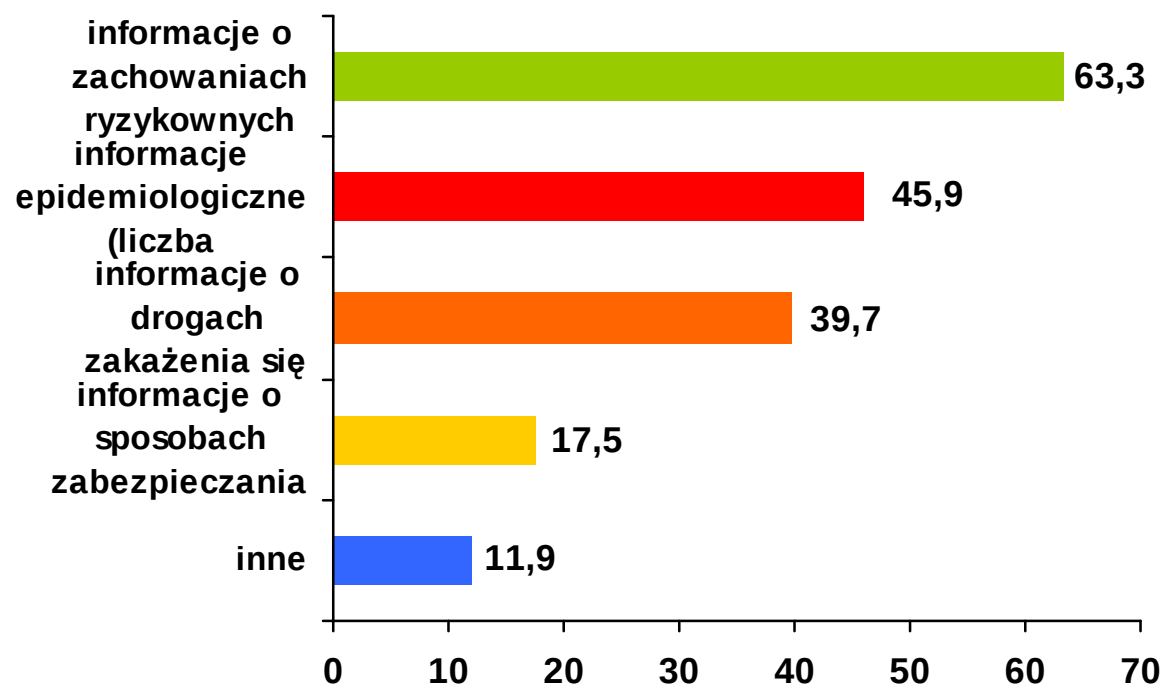
Informacje o HIV/AIDS - nota

Do scharakteryzowania informacji o HIV/AIDS zawartych w analizowanych publikacjach przyjęto następujący klucz tematyczny:

- ✓ informacje o drogach zakażenia HIV
- ✓ informacje o sposobach zabezpieczenia się przed zakażeniem HIV
- ✓ informacje o zachowaniach ryzykownych
- ✓ informacje epidemiologiczne (liczba zakażonych, liczba zachorowań)
- ✓ inne

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Informacje o HIV / AIDS

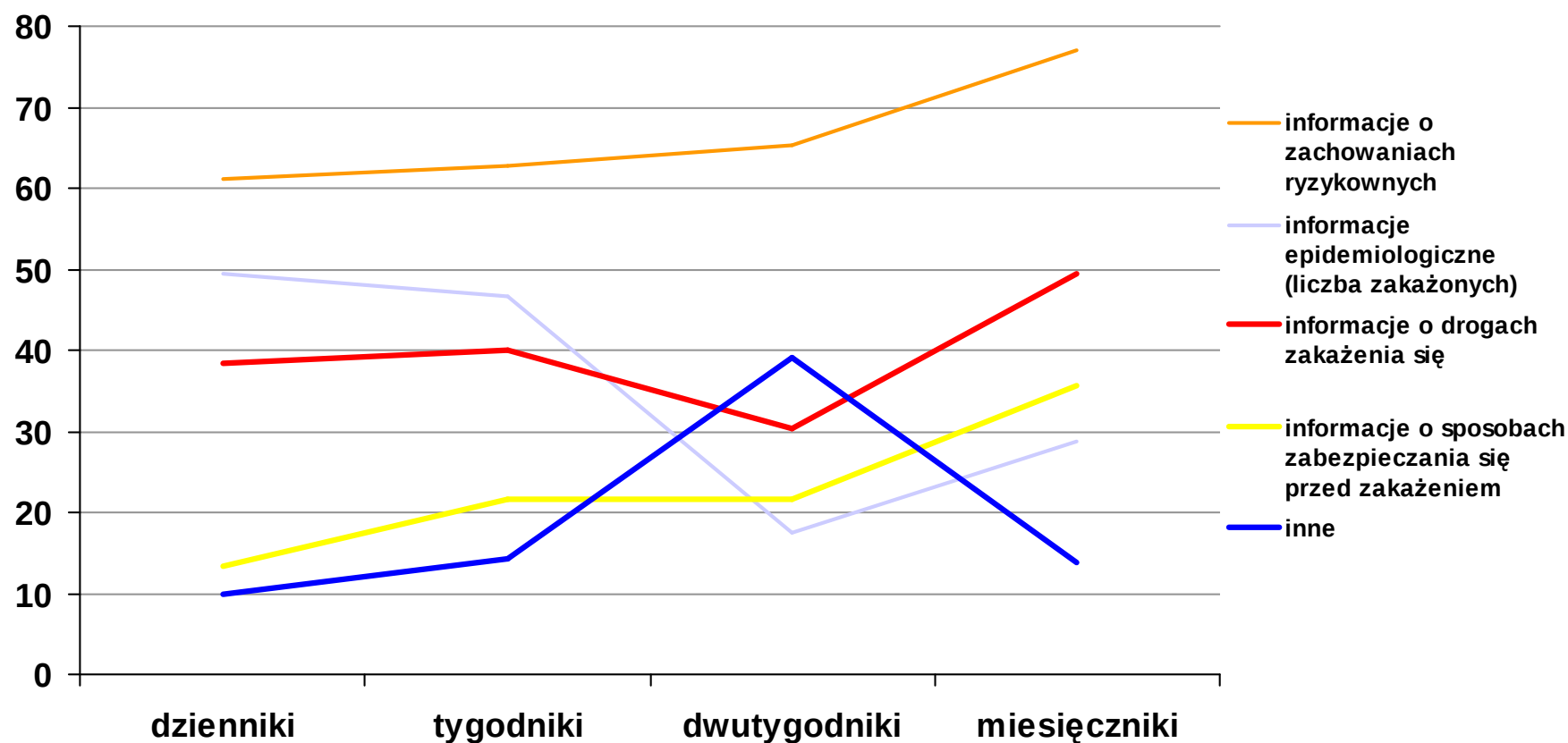

Wśród publikacji związanych z HIV/AIDS zawierających ogólne informacje o HIV/AIDS, najczęściej pojawiały się informacje o zachowaniach ryzykownych (63%), dane epidemiologiczne (46%) oraz informacje poświęcone drogom zakażenia (40%).

Pozostałe tematy, takie jak informacje o sposobach zabezpieczania się przed zakażeniem, pojawiały się w publikacjach przekazujących informacje o HIV/AIDS, znacznie rzadziej.

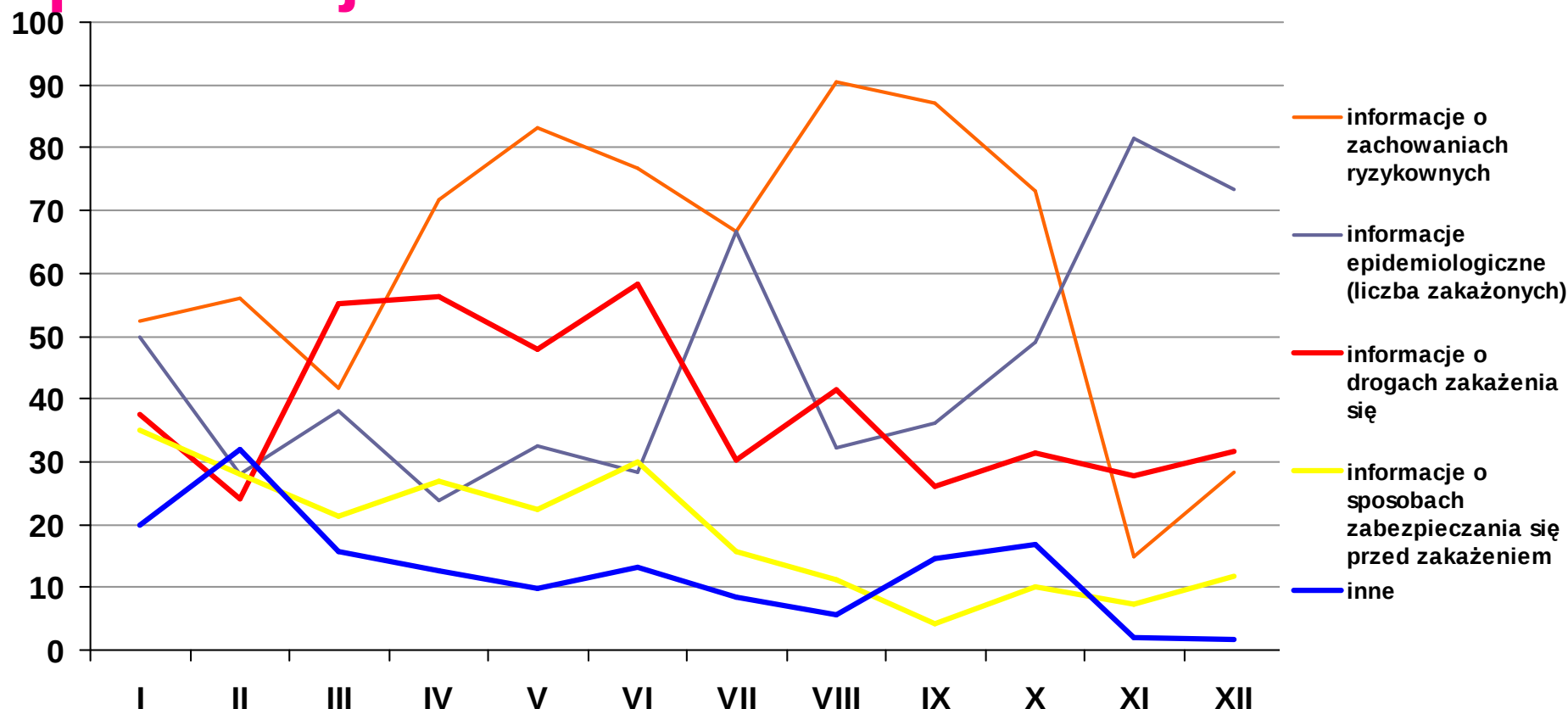
Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Informacje o HIV / AIDS a periodyczność

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Informacje o HIV / AIDS a miesiąc publikacji

Analiza wycinków prasowych; publikacje w roku 2004, styczeń N=40, luty N=25, marzec N=89, kwiecień N=71, maj N=71, czerwiec N=60, lipiec N=96, sierpień N=53, wrzesień N=69, październik N=108, listopad N=54, grudzień N=60

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Informacje o HIV / AIDS - podsumowanie

Wśród publikacjach przekazujących informacje o HIV/AIDS informacje o zachowaniach ryzykownych pojawiały się szczególnie często w maju, sierpniu i wrześniu. Co ciekawe, udział tych publikacji przekazujących te informacje był w grudniu wyjątkowo niski.

Z kolei informacje o danych epidemiologicznych pojawiały się wśród publikacji informujących o HIV najczęściej w listopadzie, a często w lipcu i grudniu.

Bardzo wysoki udział publikacji przekazujących te informacje jest bardzo znamieny, w kontekście Światowego Dnia AIDS. Z dokonanych analiz wynika, że prasa w grudniu (okres po Światowym Dniu AIDS) znacznie częściej przekazuje suche dane epidemiologiczne, niż praktyczne informacje odnośnie dróg przenoszenia się wirusa i sposobów zapobiegania zakażeniom.

Można jeszcze zauważyć, iż informacje o drogach zakażenia HIV najczęściej pojawiały się w czerwcu, marcu, kwietniu i maju.

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku
2004 dotyczących HIV/AIDS

TEMATYKA POLITYCZNA PUBLIKACJI
O HIV/AIDS

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

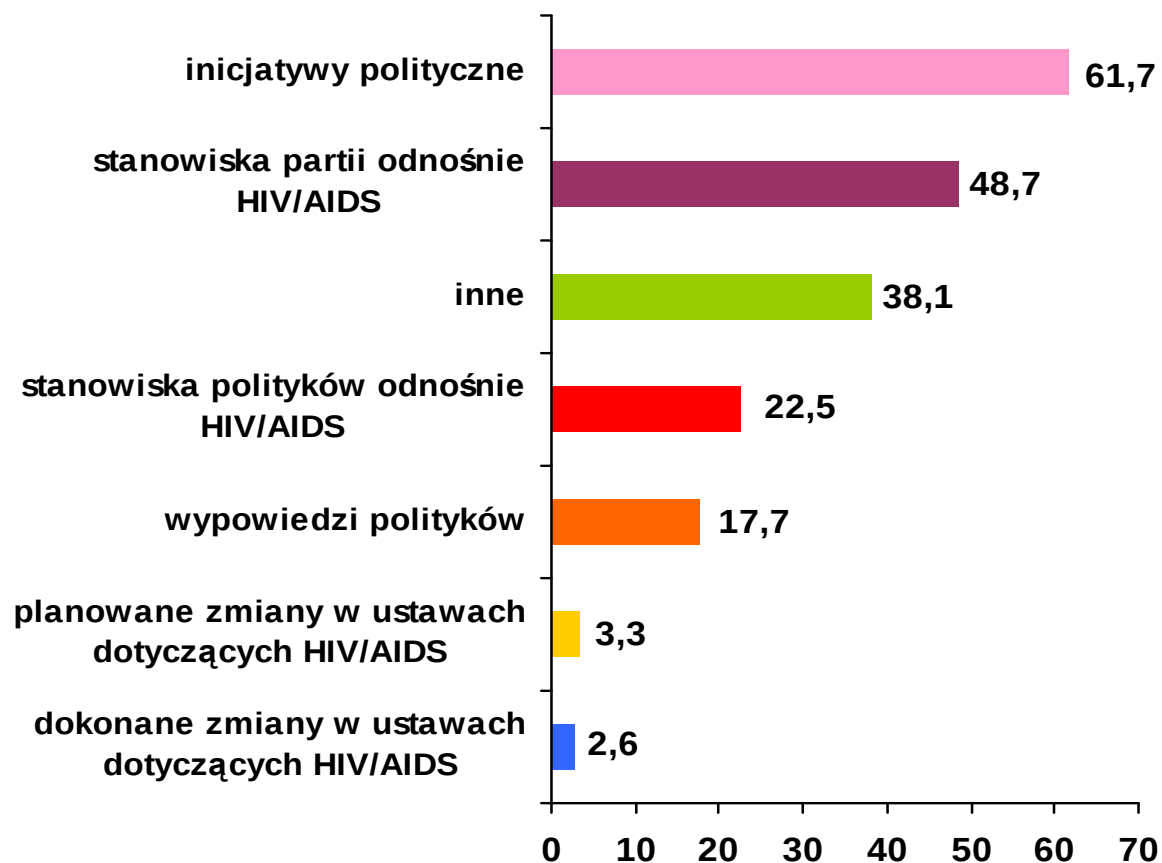
Tematyka polityczna - nota

Aby dokładnie scharakteryzować jeszcze publikacje związane z HIV/AIDS, które poruszały tematy polityczne, wyróżniono następujące zagadnienia szczegółowe poruszane w publikacjach:

- ✓ wypowiedzi polityków
- ✓ dokonane zmiany w ustawach dot. HIV/AIDS i osób z HIV/AIDS
- ✓ planowane zmiany w ustawach dot. HIV/AIDS i osób z HIV/AIDS
- ✓ inicjatywy polityczne związane z HIV/AIDS
- ✓ stanowiska partii i organizacji odnośnie problemu HIV/AIDS
- ✓ stanowiska polityków odnośnie problemu HIV/AIDS
- ✓ inne

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka polityczna

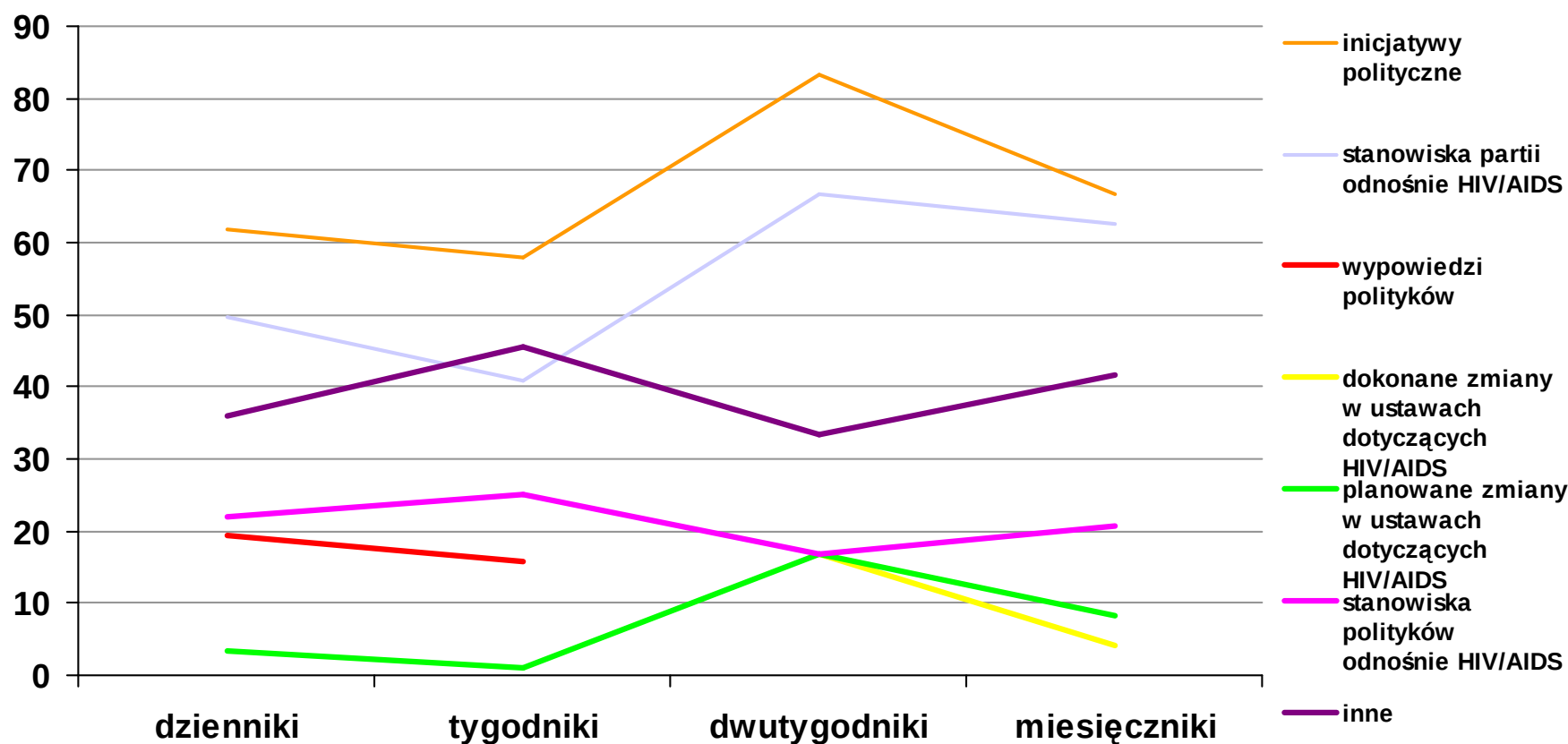

Publikacje o charakterze politycznym w zakresie artykułów dotyczących HIV/AIDS najczęściej opisywały inicjatywy polityczne w kontekście HIV/AIDS (62%) oraz stanowiska partii odnośnie tego problemu (49%).

Najrzadziej poruszany był temat planowanych oraz dokonanych zmian w ustawach dotyczących HIV/AIDS.

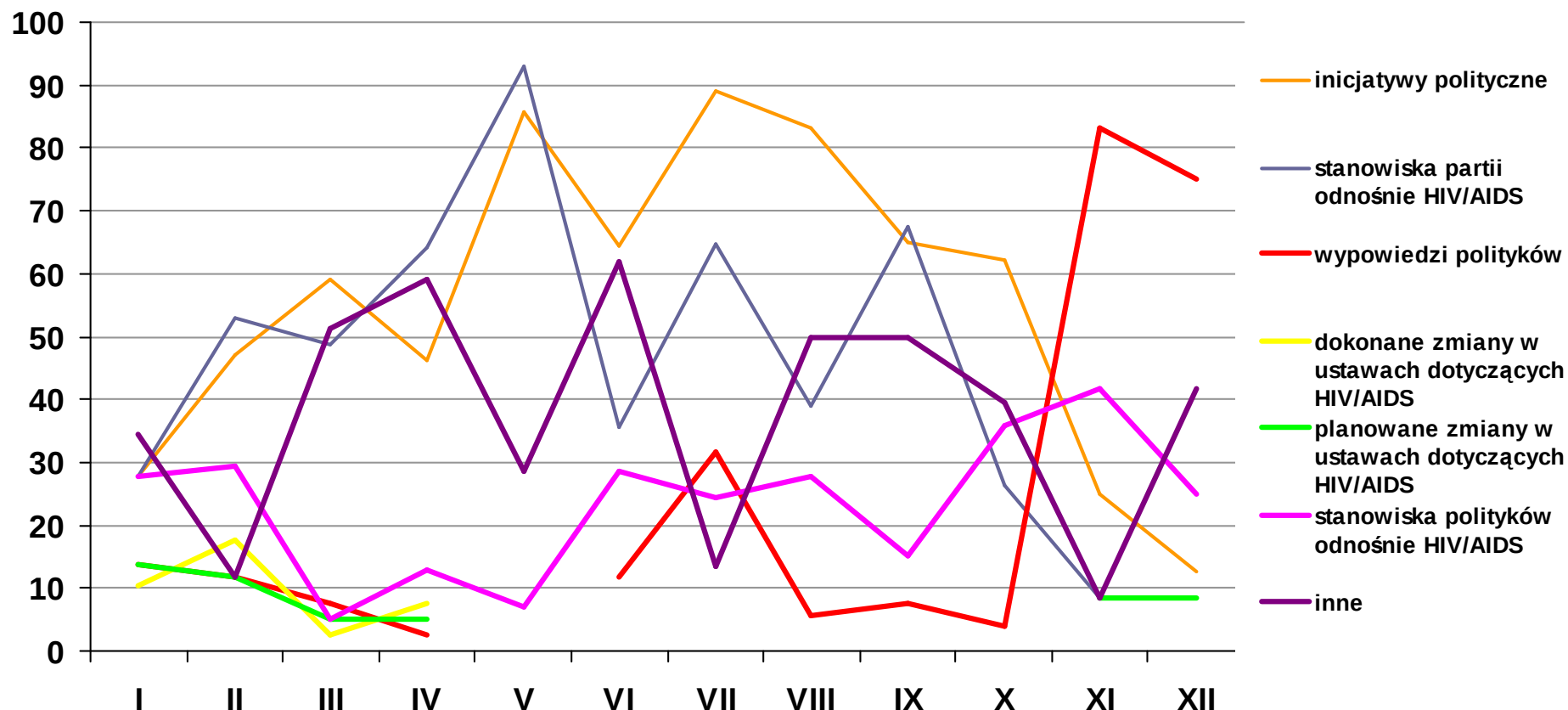
Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka polityczna a periodyczność

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka polityczna a miesiąc publikacji

Analiza wycinków prasowych; publikacje w roku 2004, styczeń N=29, luty N=17, marzec N=39, kwiecień N=39, maj N=28, czerwiec N=42, lipiec N=82, sierpień N=18, wrzesień N=40, październik N=53, listopad N=12, grudzień N=24

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka polityczna - podsumowanie

W publikacjach związanych z HIV/AIDS i dotyczących tematyki politycznej najczęściej kwestie związane z inicjatywami politycznymi opisywane były w sierpniu oraz często w maju i lipcu.

Informacje odnośnie stanowiska różnych partii względem HIV/AIDS szczególnie często pojawiały się wśród tematyki politycznej w maju i często w kwietniu, lipcu i wrześniu.

Wypowiedzi polityków dotyczące HIV/AIDS generalnie w ciągu całego roku 2004 pojawiały się bardzo rzadko, natomiast szczególnie często cytowane były w listopadzie i w grudniu (prawdopodobnie w kontekście Światowego Dnia AIDS). Należy się domyślać, że chodzi tu nie tylko o cytowanie polskich polityków, ale przede wszystkim polityków międzynarodowych, np. związanych z Narodami Zjednoczonymi czy UNICEF.

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku
2004 dotyczących HIV/AIDS

TEMATYKA PRAWNICZA PUBLIKACJI
O HIV/AIDS

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

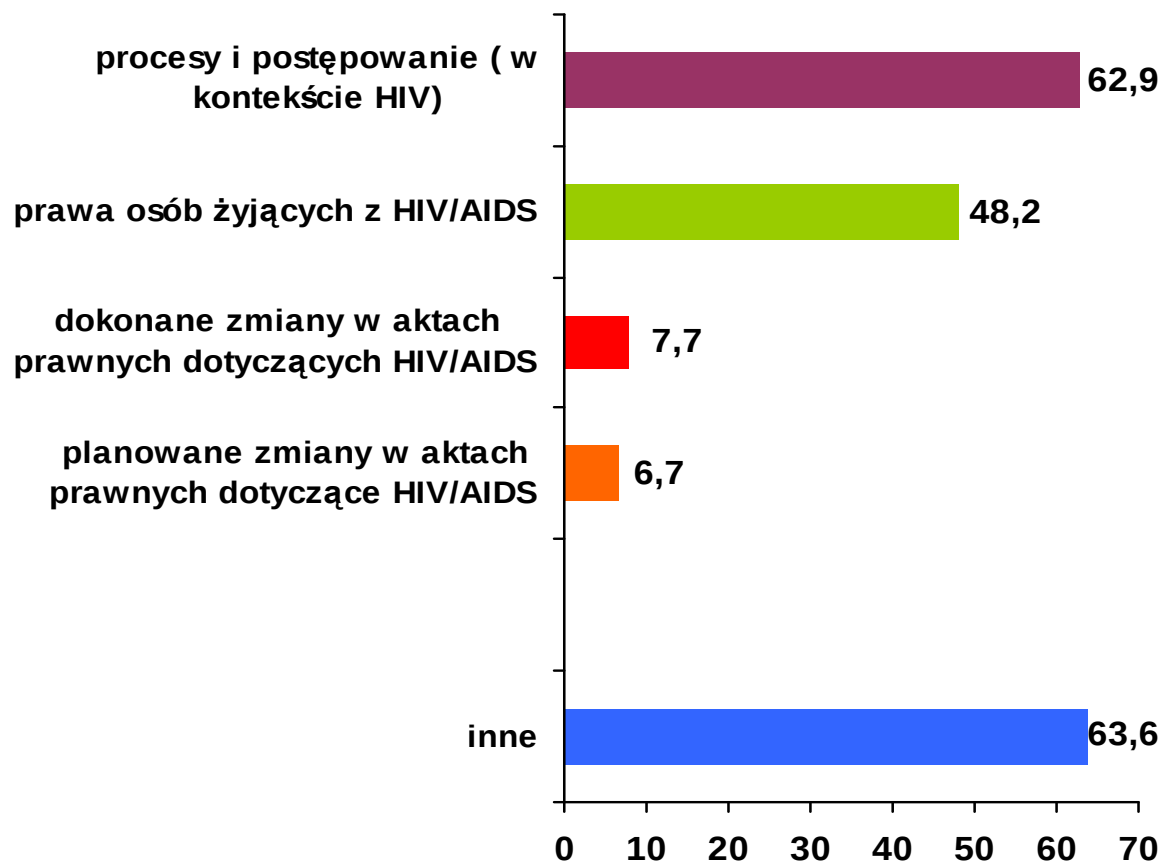
Tematyka prawnicza - nota

W celu bliższego scharakteryzowania poruszanej w publikacjach tematyki prawniczej przyjęto następujący klucz:

- ✓ prawa osób żyjących z HIV/AIDS
- ✓ dokonane zmiany w aktach prawnych dot. HIV/AIDS i osób z HIV/AIDS
- ✓ planowane zmiany w aktach prawnych dot. HIV/AIDS i osób z HIV/AIDS
- ✓ procesy i postępowania (w kontekście HIV)
- ✓ inne

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka prawnicza

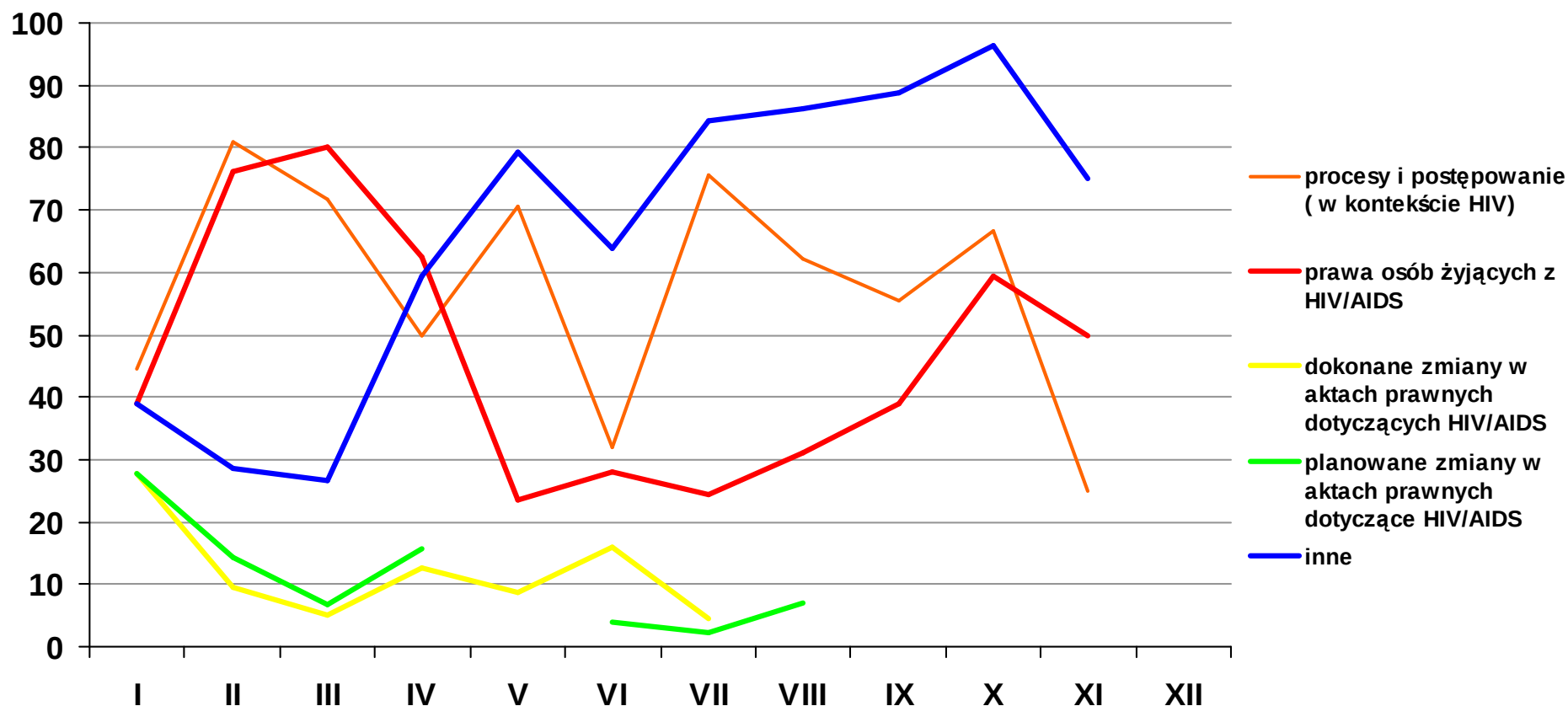

Najczęściej powtarzającym się tematem wśród publikacji o charakterze prawniczym były procesy i postępowanie prawne w kontekście HIV/AIDS (63% wszystkich publikacji dotyczących tego tematu) oraz prawa osób żyjących z HIV/AIDS (48%).

Bardzo duża była również liczba publikacji dotyczących innych niż wyszczególnione tematy.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka prawnicza a miesiąc publikacji

Analiza wycinków prasowych; publikacje w roku 2004, styczeń N=18, luty N=21, marzec N=60, kwiecień N=32, maj N=34, czerwiec N=25, lipiec N=45, sierpień N=29, wrzesień N=18, październik N=27, listopad N=6, grudzień N=0

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka prawnicza - podsumowanie

W publikacjach związanych z HIV/AIDS, a poruszających tematykę prawniczą najczęściej publikacje związane z procesami i postępowaniami prawnymi w kontekście HIV/AIDS opisywane były na początku roku, w lutym, marcu, maju, lipcu oraz w październiku. Związane to było przede wszystkim ze sprawą byłego dyrygenta Polskich Słowików.

Natomiast publikacje dotyczące praw osób żyjących z HIV/AIDS pojawiały się bardzo często w lutym, marcu i październiku, co też było związane z toczącym się postępowaniem przeciw Wojciechowi K.

Inne tematy pojawiały się wśród artykułów o charakterystyce prawniczej znacznie rzadziej, zaś w drugiej połowie roku dominowały wyraźnie publikacje nie dotyczące żadnego z wyróżnionych wcześniej tematów.

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku
2004 dotyczących HIV/AIDS

RAPORTY Z BADAŃ W PUBLIKACJACH
O HIV/AIDS

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

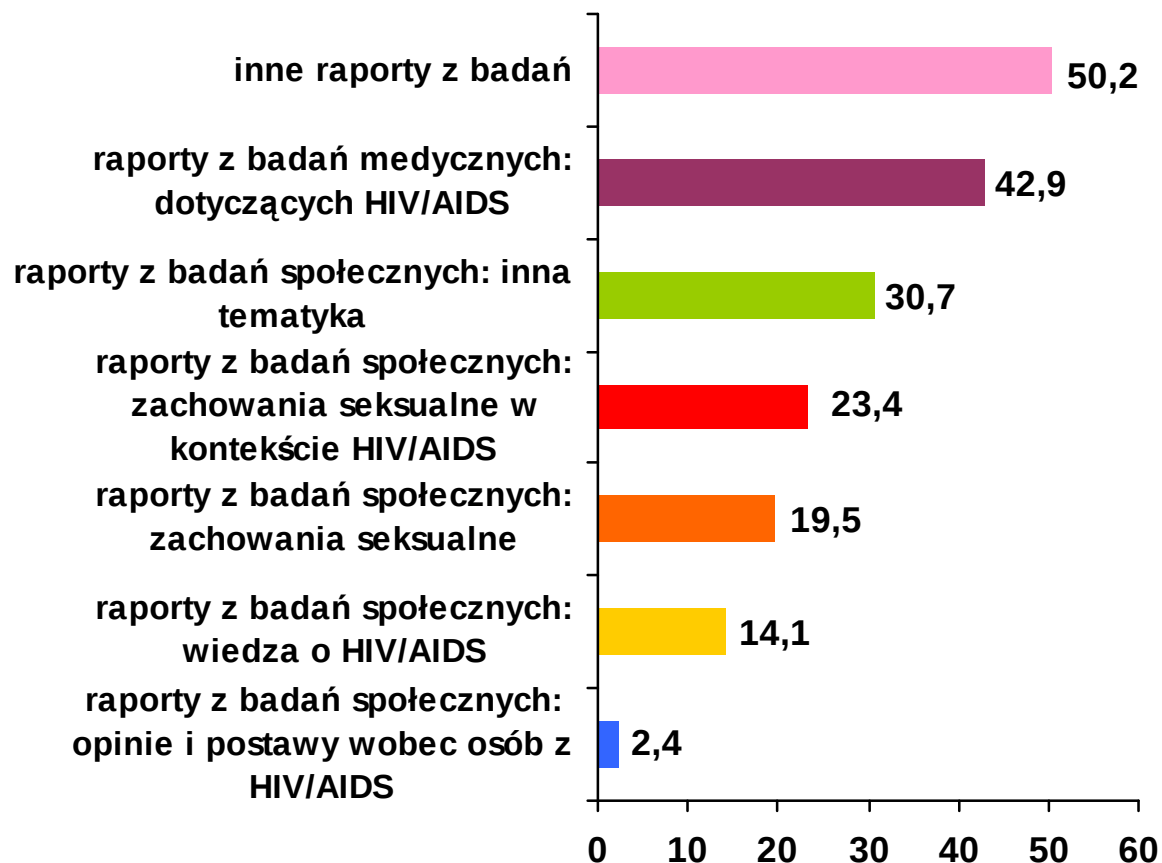
Raporty z badań - nota

Do scharakteryzowania raportów cytowanych w publikacjach związanych z HIV/AIDS przyjęto następujący klucz tematyczny:

- ✓ raporty z badań społecznych: wiedza o HIV/AIDS
- ✓ raporty z badań społecznych: opinie i postawy wobec osób z HIV/AIDS
- ✓ raporty z badań społecznych: zachowania seksualne w kontekście HIV/AIDS
- ✓ raporty z badań społecznych: zachowania seksualne
- ✓ raporty z badań społecznych: inna tematyka
- ✓ raporty z badań medycznych: dot. o HIV/AIDS
- ✓ inne raporty z badań

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Raporty z badań

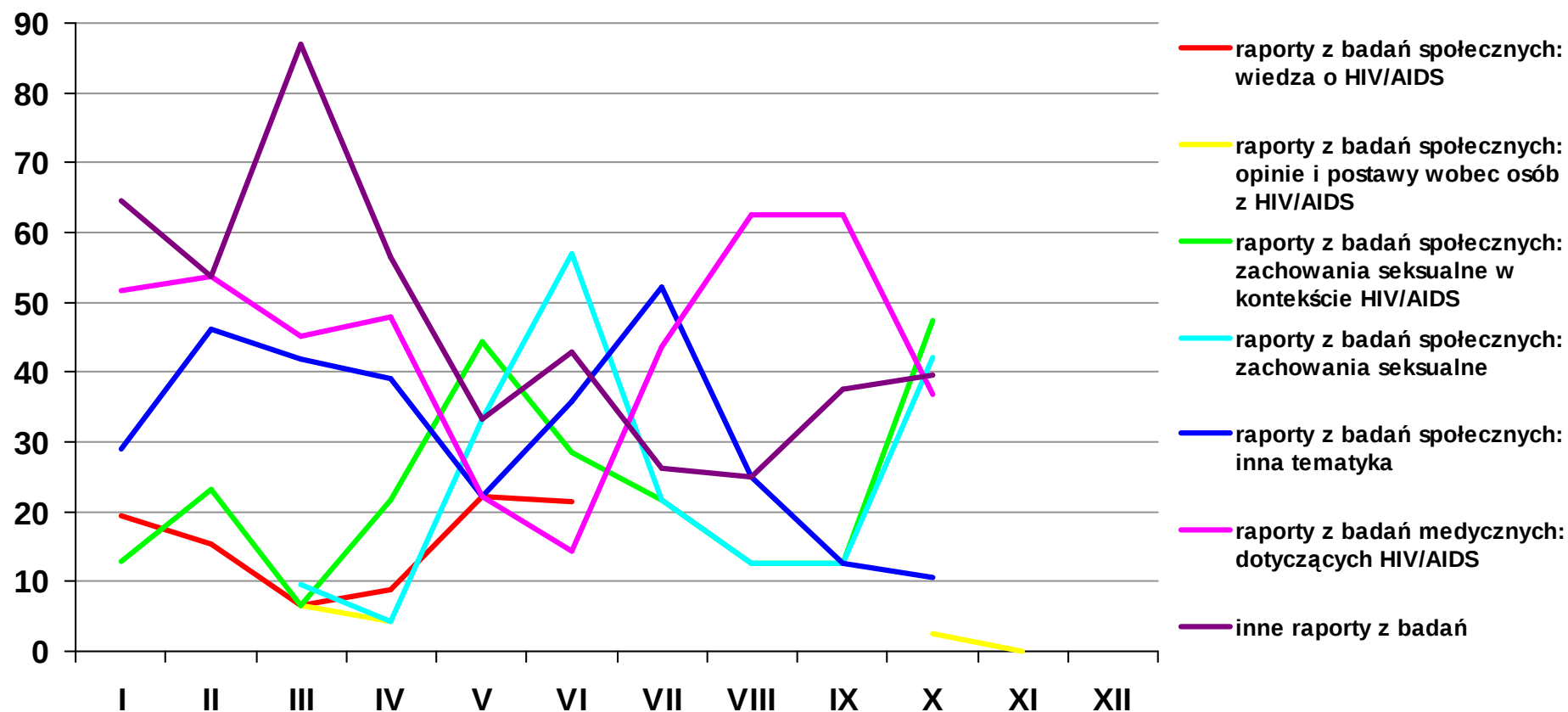
Publikacje związane z HIV/AIDS odwołujące się do raportów z badań często najczęściej dotyczyły różnych badań, niezaklasyfikowanych w kluczu (50%).

Pozostałe publikacje najczęściej powoływały się na badania medyczne dotyczących HIV/AIDS (43%) oraz społecznych, niekoniecznie związanych z problemem HIV/AIDS (31%).

Najrzadziej pojawiały się raporty przedstawiające opinie i postawy wobec osób z HIV/AIDS (2,4%).

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Raporty z badań a miesiąc publikacji

Analiza wycinków prasowych; publikacje w roku 2004, styczeń N=31, luty N=13, marzec N=31, kwiecień N=23, maj N=9, czerwiec N=14, lipiec N=23, sierpień N=8, wrzesień N=8, październik N=38, listopad N=1, grudzień N=6

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Raporty z badań - podsumowanie

Wśród publikacji związanych HIV/AIDS, odnoszących się do raportów z badań raporty z badań medycznych najczęściej były cytowane występowały w: sierpniu i wrześniu oraz w styczniu, lutym.

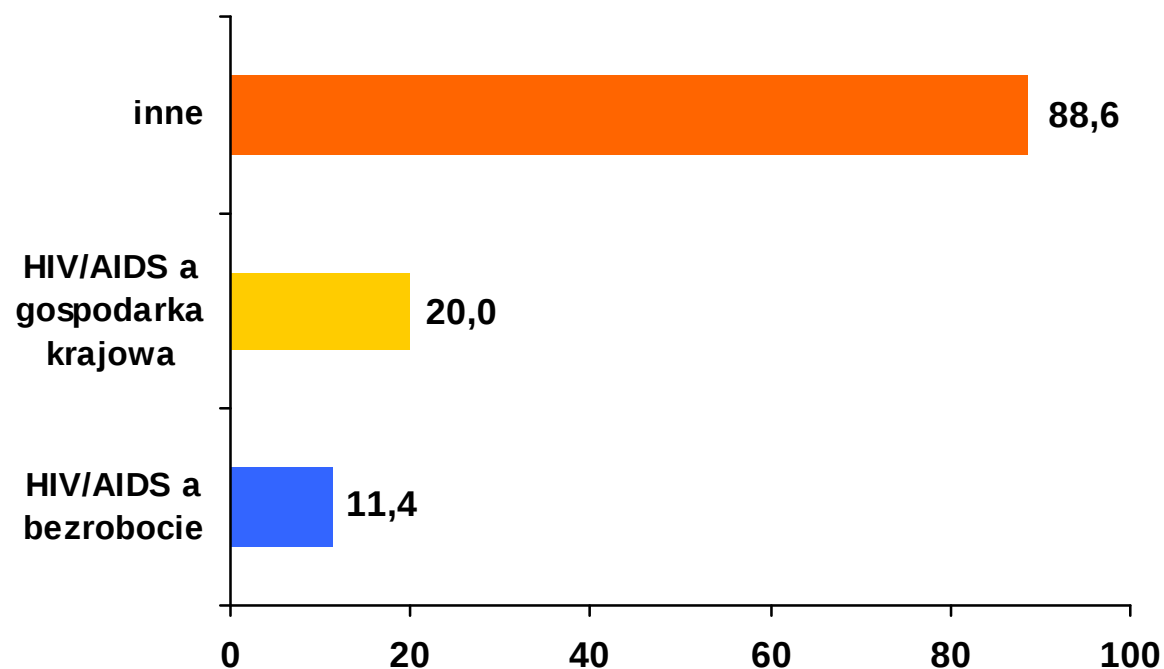
Natomiast raporty z badań społecznych, związanych nie tylko z problemem HIV/AIDS, najczęściej były publikowane w lutym, marcu, kwietniu i lipcu

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku
2004 dotyczących HIV/AIDS

TEMATYKA GOSPODARCZA A HIV/AIDS

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematy gospodarcze

Tematyka gospodarcza w kontekście publikacji dotyczących HIV/AIDS w roku 2004 była poruszana bardzo rzadko.

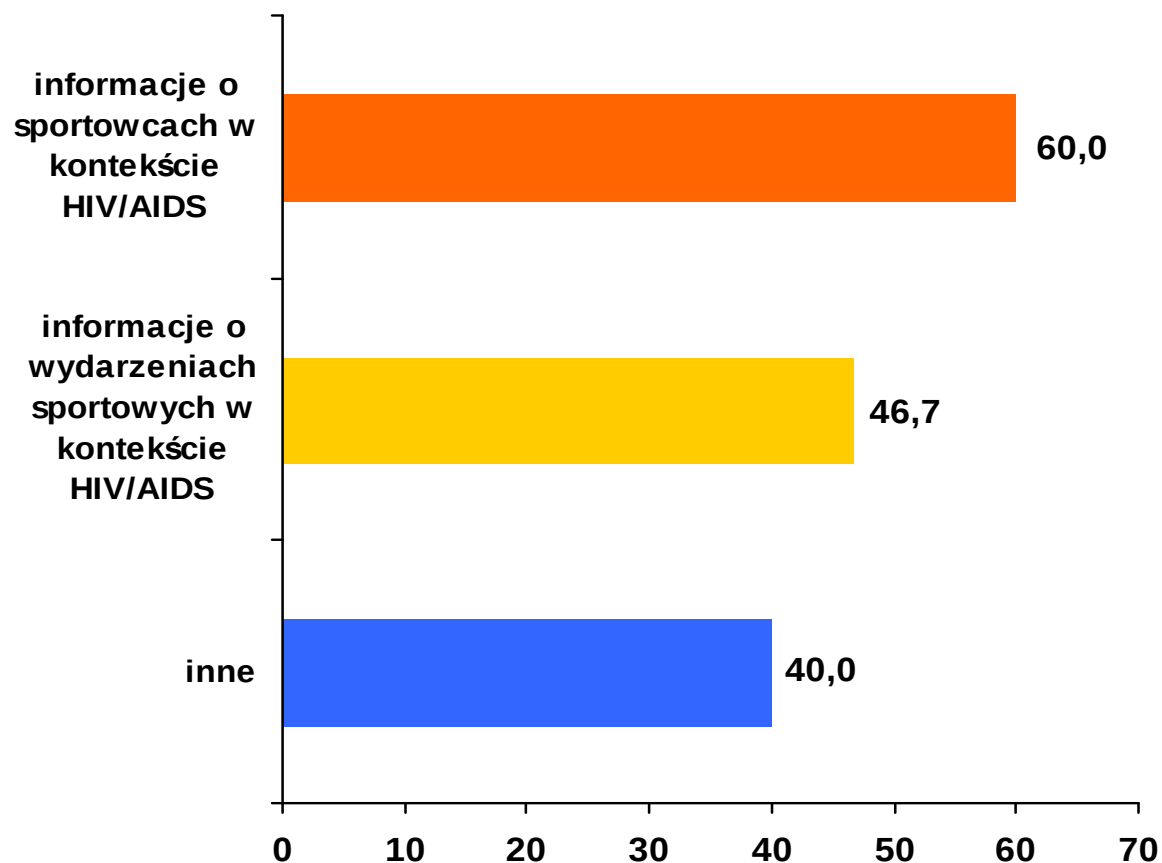
Ze względu na małe liczebności wyniki w podziale na miesiące i periodyczności nie są prezentowane.

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku
2004 dotyczących HIV/AIDS

TEMATYKA SPORTOWA A HIV/AIDS

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematy sportowe

Tematyka sportowa w kontekście publikacji dotyczących HIV/AIDS w roku 2004 była poruszana wyjątkowo rzadko.

Ze względu na małe liczebności wyniki w podziale na miesiące i periodyczności nie są prezentowane.

Analiza publikacji pojawiających się w prasie w roku
2004 dotyczących HIV/AIDS

ANALIZA JAKOŚCIOWA

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem poprawności merytorycznej

Celem tej części analizy było przede wszystkim:

- czy publikacje zawierały błędne informacje odnośnie HIV/AIDS, w szczególności informacje dotyczące dróg zakażenia HIV?
- jakie błędne informacje zawierały analizowane publikacje?
- czy publikacje zawierają niepoprawne sformułowania dotyczące HIV/AIDS?
- czy w publikacjach używane były wartościujące, pejoratywne sformułowania dotyczące HIV/AIDS, osób żyjących z wirusem lub mniejszości seksualnych?
- czy publikacje zawiera wyrażenia nacechowane emocjonalnie, wartości?

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem poprawności merytorycznej

W większości analizowanych materiałów prasowych, wiadomości dotyczące HIV/AIDS były poprawne merytorycznie i przekazywały najczęściej podstawowe informacje, iż:

- ✓ wirus HIV może wniknąć do krwi na 3 sposoby: podczas kontaktu seksualnego (hetero i homoseksualnego), bezpośrednio przez krew, podczas ciąży, porodu lub karmienia piersią
- ✓ ludzie mogą zmniejszyć ryzyko zakażenia się HIV/AIDS, jeżeli będą używać prezerwatyw podczas stosunków płciowych
- ✓ ludzie mogą uniknąć zakażenia HIV/AIDS, jeżeli będą się upewniać, że każdy zastrzyk, jaki dostają, jest wykonany czystą igłą. W wielu analizowanych publikacjach informowano, iż również brak sterylnych narzędzi stanowi niebezpieczeństwo w przypadku robienia sobie tatuażu czy piercingu
- ✓ z punktu widzenia profilaktyki HIV/AIDS, szczególnie wśród młodych ludzi, ta ostatnia informacja była bardzo ważna. Ponadto propagowanie tej informacji zdaje się mieć ten dodatkowy walor, iż wiąże możliwość zakażenia z sytuacjami „bliższymi życiu”, które nie są związane z kontekstem medycznym (zastrzyk w szpitalu), czy patologią (wstrzykiwanie narkotyków).

Publikacje przekazywały więc informacje, które są podstawowe z punktu widzenia skutecznej profilaktyki HIV/AIDS. Co ważne – informacje takie były przekazywane w prasie różnego rodzaju (dzienniki, tygodniki, itd.) i o różnym zasięgu (prasa ogólnopolska i regionalna).

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem poprawności merytorycznej

Niektóre z analizowanych publikacji wprowadzały podstawowe informacje odnośnie HIV/AIDS w inny jeszcze sposób. Biorąc pod uwagę poziom wiedzy o HIV oraz wytyczne UNAIDS i WHO, dla poziomu wiedzy o HIV ważne jest również zwalczanie błędnych przekonań dotyczących HIV. W analizowanych publikacjach znaleziono między innymi informacje, iż:

- ✓ nie można zakazić się HIV dotykając osoby chorej na AIDS, spożywając posiłki wspólnie z osobami chorymi na AIDS
- ✓ nie można zakazić się HIV używając publicznych toalet
- ✓ nie można zakazić się HIV przez ukąszenie komara lub podobnych owadów

Zarówno informacje dotyczące dróg zakażenia HIV, jak i informacje odnośnie błędnych przekonań, bardzo często zamieszczane były w prasie w postaci odrębnych boxów (a nie w postaci zwartego tekstu), z wypunktowanymi najważniejszymi informacjami.

Informacje o błędnych przekonaniach odnośnie HIV/AIDS, podobnie jak informacje o drogach zakażenia, były publikowane w prasie różnego rodzaju (dzienniki, tygodniki, itd.) i o różnym zasięgu (prasa ogólnopolska i regionalna).

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem poprawności merytorycznej

Poza informacjami odnośnie dróg przenoszenia się wirusa i prostowania błędnych przekonań odnośnie HIV/AIDS, zamieszczane również były dane epidemiologiczne HIV/AIDS. Wśród informacji tych były m.in. informacje o:

- ✓ zdiagnozowanej liczba zakażeń w Polsce – ok. 9 tys.
- ✓ szacunkowej liczbie zakażonych HIV w Polsce – ok. 30 tys.
- ✓ wzroście liczby zakażeń wśród 1) kobiet, 2) dzieci oraz 3) młodych ludzi heteroseksualnych w wieku 18 – 29 lat

Do większości zakażeń [w Polsce – przy.] dochodzi podczas wstrzykiwania sobie narkotyku, ale wśród nowo zarażonych szybko rośnie odsetek kobiet: w 2002 r. było ich już 33%, gdy rok wcześniej jeszcze 24%. Tym samym coraz więcej jest wypadków zakażenia dziecka w łonie matki – Samo Zdrowie (01.03.2004).

Jak wynika z danych Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF), tylko w roku 200- co najmniej 600 tys. dzieci poniżej 14. roku życia zarażyło się wirusem HIV, a w 2002r. spośród 4,3 miliona śmiertelnych ofiar tej choroby 500 tys. stanowiły dzieci – Nasz Dziennik (30.01.2004)

Informacje epidemiologiczne były w analizowanych w publikacjach przytaczane w prasie różnego rodzaju (dzienniki, tygodniki, itd.), o różnym zasięgu (prasa ogólnopolska i regionalna) i prezentującej rozmaite opcje światopoglądowe.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem poprawności merytorycznej

Można również zauważyć, że w wielu spośród analizowanych publikacji, informacje odnośnie sytuacji epidemiologicznej HIV/AIDS były przekazane z powołaniem się na rozmaite autorytety zajmujące się HIV/AIDS lub jako element wypowiedzi tych ekspertów.

Informacje te często były zamieszczane w postaci boxów z informacjami, ale były również publikowane w formie zwięzłego tekstu.

Wydaje się, że publikacja tych informacji pełni ważną rolę – nie pozwala na demonizowanie problemu HIV/AIDS, nadaje mu konkretny, liczbowy – a przez to naukowy wymiar. Informacje te stanowią raczej alarmujący głos, a nie są źródłem sensacji, czy innych negatywnych zjawisk.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem poprawności merytorycznej

Niestety, wśród analizowanych publikacji można było również często spotkać się z błędami merytorycznymi, czy błędnymi informacjami dotyczącymi problemu HIV/AIDS. Należały do nich m.in.:

- ✓ twierdzenie, że ludzie mogą uniknąć zakażenia HIV/AIDS, jeżeli będą współżyli z jednym partnerem(ka), bez podkreślenia, że partner nie może być zakażony. Ten sposób podawania tej informacji nie tylko nie stanowił rzetelnej informacji, ale także sprzyjał kształtowaniu przekonania, iż problem HIV/AIDS może dotyczyć grupy „innych”, a nie każdego człowieka, który nie zna statusu serologicznego swojego, czy swojego partnera(ki)
- ✓ traktowanie problemu HIV/AIDS po dyletancku:

Choć seks służy zdrowiu i dodaje urody, nie powinnaś zapominać o związanych z nim zagrożeniach. W tej sferze nie możesz bezgranicznie ufać partnerowi, którego znasz od tygodnia, nawet, gdy w Twoich oczach jest piękny, opiekuńczy i czarujący. Drogą płciową przenoszone są różne zakażenia, od chłamydii po wirus HIV, a przypadkowe kontakty seksualne sprzyjają niepożądaney ciąży” – Tygodnik Siedlecki (11.07.2004)

- ✓ opisywanie współżycia jako jedynej możliwości zakażenia się wirusem HIV:

Najskuteczniejszą metodą zapobiegania AIDS jest wstrzemięźliwość seksualna” – twierdzi prezydent Ugandy (Metropol, 13.07.2004)

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem poprawności merytorycznej

- ✓ wykorzystywanie prasy jako środka propagandy własnego światopoglądu pod pretekstem działania na rzecz rozwiązania HIV/AIDS:

*Jedynie oparta na chrześcijańskiej antropologii integralna wizja stosunków międzyludzkich pozwala na znalezienie rozwiązania problemu AIDS – przypomniał sekretarz hiszpańskiego Episkopatu. –
Nasz Dziennik (02.12.2004)*

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem poprawności merytorycznej

Mimo szeregu poprawnych merytorycznych publikacji, w niektórych spośród analizowanych nadal znajdowano niepoprawne sformułowania dotyczące HIV/AIDS:

- ✓ sporadycznie odnajdywano niepoprawny zapis nazwy choroby, np.:

...przedstawiła sztukę „Silokwia”, opowiadającą o człowieku chorym na EIDS, od momentu zakażenia do śmierci
– Gazeta Pomorska – Toruń (24.11.2004)

- ✓ bardzo częste używanie terminu „zarażenie” zamiast „zakażenie”, np.:

...o przenoszeniu się HIV z zarażonych matek na ich nowo narodzone dzieci – Trybuna (22.12.2004)

- ✓ nie zauważono natomiast pomyłek językowych: „chorzy na HIV”, „zakażeni AIDS”

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem poprawności merytorycznej

- ✓ rzadko również natrafiano na określenie „grupa ryzyka” spotykane jako określenie pierwotnie rozumianej zależności:

Wzrost liczby zakażeń i zachorowań dotyczy głównie środowisk tzw. podwyższonego ryzyka, a szczególnie zagrożone są prostytutki – Trybuna (24.06.2004)

- ✓ częściej wyrażenie to było spotykane w kontekście sprostowania:

Nie ma już tzw. grup zwiększonego ryzyka, są jedynie ryzykowne zachowania, zwiększające niebezpieczeństwo zakażenia się HIV – Przyjaciółka (26.11.2004)

Niektóre z analizowanych publikacji zawierały wyrażenia nacechowane emocjonalnie, wartościujące, a odnoszące się do HIV/AIDS. Chodzi tu przede wszystkim o zwroty:

- ✓ „nosiciel” – często, czasami nawet używany jest zwrot: „nosiciel śmiertelnego wirusa”,
- ✓ „narkoman” – zawsze, gdy opisywana jest osoba uzależniona od środków psychoaktywnych
- ✓ „zarażony”, „zarażenie” – sformułowania bardzo często używane w prasie
- ✓ „ukrywanie zakażenia” – termin poruszany w prasie w przypadku problematyki społecznej oraz prawniczej

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem poprawności merytorycznej

- ✓ „ćpanie” – używane bardzo rzadko, raczej w czasopismach skierowanych do młodzieży:

Patrząc na Jolę trudno sobie wyobrazić, że ma za sobą sześć lat ćpania i jest na terapii metadonem. A już na pewno nikt by się nie domyślił, że jest zakażona HIV – Bravo (18.11.2004)

- ✓ „nienormalni” – o homoseksualistach:

Niepokojący jest fakt, że zarażają się coraz częściej tzw. normalni ludzie ze związków heteroseksualnych – Tygodnik Wałbrzyski (06.12.2004)

W niektórych publikacjach o HIV/AIDS użyto również zwrotów zabarwionych bardzo pejoratywnie:

- ✓ *Wylęgarnie za Bugiem; HIV atakuje ze Wschodu!; Inne kanały przerzutowe przez granicę, to rosyjskojęzyczne „tirówki” – Samo Zdrowie (01.03.2004)*
- ✓ *Dżuma naszych czasów - Rzeczpospolita (01.12.2004), Epidemia – Niedziela (12.12.2004)*
- ✓ *Plaga – Rzeczpospolita (16.09.2004), Nasz Dziennik (30.01.2004)*

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem poprawności merytorycznej

Zdecydowana większość analizowanych publikacji związanych z HIV/AIDS prezentowała wysoki poziom merytoryczny oraz prawidłowe informacje. Dobór zwrotów stosowanych w publikacjach był prawidłowy, raczej neutralny, czy naukowy, niż oceniający, czy piętnujący.

Niepokojące może być jednak, że mimo upływu czasu i rozpowszechniania się wiedzy o HIV/AIDS napotyka się nadal błędne, niepełne, czy nieprawidłowe informacje lub też nieprawidłowe zwroty, dotyczące również najbardziej podstawowych kwestii, jak nazwa wirusa.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem języka

Celem tej części analizy było przede wszystkim:

- czy ton publikacji jest związany z przekazywaniem informacji, wiedzą, badaniami i innymi informacjami odnośnie HIV/AIDS, czy skupia się na własnych opiniach autora, prezentuje jego własne opinie bez brania pod uwagę wiedzy i informacji?
- czy analizowane publikacje mają ton ekspercki, operują profesjonalnymi zwrotów i terminów, czy raczej prezentują opinie prostym językiem, bez profesjonalnych zwrotów i terminów?
- czy ton publikacji prezentuje własne lub cudze emocje i uczucia, czy przykuwa uwagę, jest sensacyjny?

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem języka

Ton obiektywny:

Lek ten jest odpowiednikiem combiviru stosowanego na w AIDS, na który Glaxo posiada atest. Zdaniem antyglobalistów, to światowe korporacje farmaceutyczne są winne tragedii w Afryce, utrzymując astronomiczne ceny na leki hamujące rozwój epidemii – Przegląd (13.06.2004)

Ostatnio bardzo wzrosła liczba zakażeń wirusem HIV w wyniku kontaktów heteroseksualnych – Bravo (18.11.2004)

Polacy na temat AIDS i możliwości zarażenia się wirusem HIV wiedzą sporo – pokazał to raport przygotowany na zlecenie Krajowego Centrum ds. AIDS – Pani Domu (05.01.2004)

Prawie połowa Polaków boi się zarażenia wirusem HIV/AIDS. Mimo to blisko 30 proc. z nas uprawia seks bez prezerwatywy – wynika ze światowego raportu postaw i zachowań seksualnych opublikowanych przez firmę Durex – Trybuna (14.10.2004)

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem języka

Ton subiektywny:

Wirus HIV dawno przestał być tematem z pierwszych stron gazet. Przywykliśmy do niego: wiemy, że nie każdy zakażony zachoruje na AIDS. (...) Przestaliśmy się bać tej choroby. Niestłusznie! – Samo Zdrowie (01.03.2004)

Uderzająca jest przewaga zachorowań wśród kobiet, co wiąże się z ich podrzędną, podporządkowaną mężczyźnie rolą i przedmiotowym ich traktowaniem [o Afryce subsacharyjskiej - przyp.]” - Rzeczpospolita 901.12.2004)

Nie rozumiem też ludzi, którzy obruszają się, że niedawno media podały wiadomość, że pedofil Wojciech K. z Poznania może być zarażony wirusem HIV. Może wystarczy już tej politycznej poprawności? – Fakt (27.02.2004)

Zakażenia HIV drogami płciowymi można całkowicie uniknąć na dwa sposoby: albo przez abstynencję seksualną (...) lub też żyjąc we wzajemnie wiernym związku. (...) Kościół będzie promował właśnie te, a nie półśrodki takie jak prezerwatywa – Cogito (01.04.2004)

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem języka

Ton naukowy:

Stworzono lek, który nie dopuszcza do odkładania się w neuronach β -amyloidu – białka, którego złogi odpowiadają za degradację mózgu. (...). Blokowanie w taki sposób oddziaływań między białkami może pomóc także w leczeniu AIDS i raka – Gazeta Wyborcza (30.10.2004)

Coraz więcej wątpliwości, zdaniem prezesa fundacji, budzi stosowanie w leczeniu AIDS leków należących tylko do jednej grupy – inhibitorów odwrotnej transkryptazy nukleozydowej – Gazeta Farmaceutyczna (01.01.2004)

Choroby odzwierzęce, teraz nam nie znane, w przyszłości okażą się znacznie bardziej wyniszczające niż AIDS – przewiduje wybitny nefrolog, prof. Franciszek Kokot ze Śląskiej Akademii Medycznej, a określając przyszłość człowieka mówi o naszej bezbronności i katastrofie biologicznej – Przegląd (25.01.2004)

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem języka

Ton potoczny:

Okazało się bowiem, że nosiciele HIV, którzy jednocześnie zakażeni są wirusem zapalenia wątroby typu C, mają dużo większą odporność organizmu i mniejsze szanse na rozwinięcie się AIDS. (...) Pewne jest natomiast, że: gdzie dwóch się bije, tam trzeci korzysta – Medycyna dla Ciebie (01.06.2004).

Wakacyjny seks może skończyć się nie tylko złamanym sercem, ale też różnymi chorobami wenerycznymi i wirusem HIV- Popcorn (01.07.2004)

Jeśli preferujesz ostry seks (np. analny) bez prezerwatywy – ryzyko zakażenia HIV rośnie ze względu na dodatkową możliwość uszkodzenia błony wyścielającej pochwę i odbyt – Cosmopolitan (01.12.2004)

... uświadomienie odbiorcom, że uprawiając seks z jedną osobą, robią to ze wszystkimi jej poprzednimi partnerami, którzy mogą być nieświadomymi nosicielami wirusa HIV – Słowo Podlasia (20.04.2004)

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem języka

Ton nacechowany emocjonalnie:

... miliony ludzi na świecie nie mają dostępu do najnowocześniejszych i przeto bardzo drogich leków, co skutkuje niewyobrażalnymi cierpieniami i śmiercią z powodu takich chorób, jak np. AIDS – Rzeczpospolita (06.05.2004)

Dzieci pokłuły się zakrwawionymi strzykawkami. Groza w Elblągu (...) Dzieci znalazły zabrudzone krwią strzykawki na swoim podwórku przy ulicy Sadowej (...) Teraz może zagrażać im śmiertelna choroba – Super Express (10.03.2004).

Ewa i Andrzej byli szczęśliwym, młodym małżeństwem. On kiedyś przypadkowo spróbował kompotu (...) Albo kompot był zainfekowany wirusem albo Ci, co go namówili, pożyczili mu zakażone strzykawki. (...) Zaraził siebie i żonę. – Kronika Tygodnia (01.06.2004)

Coraz więcej kobiet chorych na AIDS (...) Dlaczego? W wielu regionach słaba pozycja kobiet powoduje, że są zmuszane do seksu i nie są w stanie domagać się używania prezerwatyw przez partnerów – Metro (26.11.2004)

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem języka

Ton neutralny:

Radni zaakceptowali także program przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się zakażeń HIV i rozwiązywania problemów osób żyjących z AIDS. Miasto planuje między innymi kampanię informacyjną na temat choroby i zapewnienie ciągłości opieki lekarskiej – Życie Stolicy (02.07.2004)

Niekiedy zapalenie dziąseł może być wynikiem zaburzeń hormonalnych (np. w okresie dojrzewania czy podczas ciąży), przyjmowania niektórych leków, chorób krwi lub zakażenia wirusem HIV – Pani Domu (16.08.2004)

Rozdawnictwo prezerwatyw w Tajlandii doprowadziło do siedmiokrotnego spadku liczby zarażeń w ciągu 13 lat – Metropol, 13.07.2004

Względne prognozy przyrostu populacji są obecnie niższe niż dziesięć lat temu, ponieważ skutki AIDS są większe niż wówczas przewidywano – Rzeczpospolita (16.09.2004)

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Analiza wybranych publikacji pod względem języka

Wśród analizowanych publikacji prasowych zdarzały się zarówno takie, które przedstawiały kwestie związane z HIV/AIDS w sposób neutralny, czy naukowy, jak i takie, które mówiły o tej tematyce w sposób emocjonalny, subiektywny.

Co ciekawe, nie można stwierdzić, iż któryś ze sposobów mówienia problemie HIV/AIDS, był charakterystyczny dla jakiegoś typu prasy, poszczególnych tytułów.

Język nacechowany emocjonalnie, czy o subiektywnym tonie, pojawiał się zarówno w szanowanych tygodnikach opinii, jak i w prasie o mniejszym zasięgu, czy renomie. Z drugiej strony, artykuły operujące obiektywnym, naukowym językiem pojawiały się zarówno w ogólnopolskich dziennikach, jak i regionalnej prasie o małym zasięgu.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Eksperci i inne osoby wypowiadające się w publikacjach prasowych

Cytowanie wypowiedzi osób trzecich w analizowanych publikacjach było zjawiskiem częstym. Najczęściej byli to eksperci problematyki HIV/AIDS, którzy:

- komentowali tematykę i przedstawiali wyjaśnienia,
- przedstawiali dane, powoływali się na wiedzę i badania

Najczęściej były to osoby

- ✓ pracujące w organizacjach i instytucjach zajmujących się profilaktyką HIV/AIDS, m.in.:
Narodowy Fundusz Zdrowia, Krajowe Centrum ds. AIDS, UNAIDS, UNDP,
Lekarze bez granic (MSF) i Pediatryczna Fundacja AIDS
- ✓ specjaliści z zakładów farmakologii
- ✓ lekarze medycyny
- ✓ seksuolodzy
- ✓ psychologowie
- ✓ inspektorzy sanitarni

W niektórych publikacjach cytowano również inne osoby: polityków, działaczy społecznych, działaczy z fundacji (np. Fundacji Komunikacji Społecznej lub Fundacji ds. opieki medycznej nad chorymi na AIDS) księży oraz osób prywatnych, często udzielających wywiadu / opowiadających o własnych przeżyciach.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Stereotypy odnoszące się do HIV/AIDS

Celem tej części analizy było przede wszystkim:

- czy w publikacjach powiela się stereotypy odnoszące się do HIV/AIDS, osób z nim żyjących?
- czy powielane są stereotypy i błędne przekonania odnośnie dróg zakażenia?
- czy można znaleźć stereotypowe odnośnie skutecznych sposobów zapobiegania HIV/AIDS?
- czy w publikacjach powiela się stereotypy dotyczące wyglądu osób żyjących z HIV, osób podejmujących ryzykowne zachowania?

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Stereotypy odnoszące się do HIV/AIDS

Znaczna większość publikacji nie powiela stereotypów odnoszących się do HIV/AIDS oraz osób z nim żyjących. Wręcz przeciwnie – piętnuje te stereotypy. Podkreśla, że:

- ✓ nie można zakazić się HIV w toalecie, przy wspólnym posiłku, przez przebywanie w jednym pomieszczeniu z osobą kichającą kaszlącą, i innych codziennych sytuacjach nie związanych z seksem

Nie unikaj codziennych kontaktów z ludźmi w obawie przed zakażeniem HIV. Jeżeli nie podejmujesz zachowań ryzykownych, to jesteś bezpieczny – Ziemia Gorzowska (22.07.2004)

- ✓ osoba zakażona nie musi wyglądać niechlujnie i niezdrowo:

Agatka i Bogusia pojawiają się zawsze z mleczną chmurką na ekranie. Śliczne buzie nie dają odczuć, że zostały zakażone wirusem HIV w łonach narkomanek – Przegląd (07.03.2004)

- ✓ nie tylko homoseksualiści są zagrożeni HIV/AIDS:

W wielu środowiskach wciąż panuje jednak błędne przekonanie, że AIDS dotyczy głównie homoseksualistów i narkomanów – Ziemia Gorzowska (22.07.2004)

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Stereotypy odnoszące się do HIV/AIDS

- ✓ Analizowane publikacje prasowe prezentowały również wywiady z osobami żyjącymi z HIV, uwrażliwiając w ten sposób czytelników i sprzeciwiając się alienacji tych osób:

Dlaczego nie chce Pan podać swojego nazwiska? Bo społeczeństwo polskie nie jest dobrze poinformowane. Brakuje wiedzy o samej chorobie AIDS, o wirusie HIV, o zagrożeniach z tym związanych i o drogach zakażenia. Z tej niewiedzy wynika duża agresja i strach przed osobami żyjącymi z plusem. Nie chciałbym mieć problemów w pracy, w środowisku, w którym funkcjonuję na co dzień, w miejscu zamieszkania. – Trybuna (15.05.2004)

Pamiętam, ktoś pomyłkowo zrobił sobie kawę w kubku, z którego korzystał Robert. Zanim wypił, usłyszał od kolegi, „Nie pij, to kubek Roberta, no wiesz...” – Kawę wylano do zlewu – opowiada krewna zmarłego – Kronika Tygodnia (01.06.2004).

Groźniejsza jest nietolerancja zmuszająca osoby żyjące z HIV do ukrywania tego faktu - Ziemia Gorzowska (22.07.2004)

- ✓ W publikacjach przeznaczonych dla młodzieży można znaleźć psychozabawy sprawdzające wiedzę w zakresie możliwości zakażenia się wirusem HIV:

Wirusem HIV mogą zarazić się tylko homoseksualiści. Prawda / Fałsz – Twist (01.06.2004)

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Stereotypy odnoszące się do HIV/AIDS

Wydaje się jednak, że najcenniejszą zmianą, jaka daje się obserwować w analizowanych publikacjach prasowych jest fakt, iż określenie „grupa ryzyka” zostaje wypierane na rzecz sformułowania „zachowania ryzykowne”.

Zresztą samo to określenie jest przez część osób uznawane za najniebezpieczniejszy stereotyp o HIV/AIDS, który ciągle pokutuje w myśleniu potocznym o tym problemie:

Zagrożenie wynikające z HIV/AIDS trwa na tyle długo, żeby poznać właściwy wymiar problemu i nie poddawać się stereotypom. A jest ich wiele. Do najgroźniejszych zaliczyłbym „przeświadczenie”, że istnieją grupy ryzyka, że zagrożenie nie dotyczy mnie, tylko tamtych. – Głos Wielkopolski (25.11.2004)

Zaobserwowane zjawiska wpływają pozytywnie nie tylko na poziom wiedzy odbiorców odnośnie HIV/AIDS, ale również wpływa pozytywnie na postawy i nastawienie do osób zakażonych i żyjących z HIV, mniejszości seksualnych. Pośrednio wpływa więc na poziom tolerancji wobec żyjących z HIV i jakość ich życia.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Tematyka imigrantów i uchodźców w kontekście HIV/AIDS

W niektórych publikacjach pojawiała się tendencja do uogólniania i utożsamiania problemu HIV/AIDS z problemem imigrantów, czy uchodźców. W kontekście sytuacji Polski, najczęściej chodziło o osoby pochodzące z zachodniej granicy. W wielu przypadkach publikacje takie przekazywały negatywny obraz uchodźców, imigrantów i traktowały ich jako odpowiedzialnych za rozprzestrzenianie się wirusa HIV.

Kraje Unii Europejskiej już teraz wyrażają głębokie zaniepokojenie niedostateczną szczelnością naszych granic, również pod względem rozprzestrzeniania się epidemii HIV/AIDS – Słowo Podlasia (20.04.2004)

W niektórych krajach przy przekraczaniu granicy mogą być jednak wymagane aktualne badania lekarskie, nosiciele wirusa HIV mają zakaz wjazdu na terytorium Nepalu i Chin. – Gazeta Prawna (13.08.2004)

Ponad jedną szóstą 56-tysięcznej ludności [Grenlandii przyp.] stanowią Duńczycy, resztę Inuici (Eskimosi), trapieni społecznymi plagami: bezrobociem, alkoholizmem, a nawet AIDS. – Nowe Państwo (29.03.2004)

Z drugiej jednak strony, w niektórych publikacjach pojawiały się głosy, że utożsamianie uchodźców, czy imigrantów z problemem HIV/AIDS nie jest właściwe.

„Profilaktyka na pewno nie powinna polegać na izolowaniu się od wschodnich sąsiadów. Nienawiść do zakażonych nic tu nie zmieni” – twierdzi dyrektor Krajowego Centrum ds. AIDS, lekarz epidemiolog Anna Marzec – Bogusławska – Samo Zdrowie (01.03.2004)

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Prawo do zachowanie informacji o zakażeniu HIV w tajemnicy

W niektórych z analizowanych publikacji poruszany był problem prawa do zachowania w przez osoby zakażone HIV tajemnicy o swoim zakażeniu.

W roku 2004 problem ten był wyjątkowo istotny ze względu na sprawę Wojciecha K., dyrygenta Polskich Słowików, który był zakażony HIV. Informacja o jego zakażeniu została rozpowszechniona przez media. Był to jak do tej pory wypadek bez precedensu, dlatego też stanowisko w tej sprawie zajęła Rada Etyki Mediów.

W lutym natomiast Rada wypowiedziała się na temat medialnych doniesień o tym, że były dyrygent Wojciech K., jest nosicielem HIV. Zdaniem Rady Etyki Mediów, media uczestniczyły w jakimś stopniu w złamaniu tajemnicy lekarskiej i służbowej. Rada uznała, że intencją dziennikarzy było działanie dla dobra wspólnego. Zadała jedna pytanie, czy przed publikacjami szukano innego sposobu, by uprzedzić osoby zagrożone o chorobie Wojciecha K. – Życie (11.03.2004)

Widać więc, że opinie i stanowiska osób i instytucji ze świata mediów nie były w tej sprawie jednoznaczne. W prasie w roku 2004 można było więc obserwować dwie przeciwne tendencje. Z jednej strony, przyznawano osobom żyjącym z HIV prawo do zachowania tajemnicy o własnym zakażeniu, zaś z drugiej strony – w konkretnym przypadku Wojciecha K. – odnajdywano jakieś szczególne okoliczności przemawiające za ujawnieniem tej informacji.

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Prawo do zachowanie informacji o zakażeniu HIV w tajemnicy

Problem z zachowaniem tajemnicy o zakażeniu HIV nie dotyczył tylko sprawy Wojciecha K.. Wątpliwości, czy istnieje prawo do ujawnienia informacji o zakażeniu, czy nie dotyczą na dobrą sprawę wszystkich sytuacji. Osoby zakażone są najczęściej postrzegane jako zagrożenie dla otoczenia, a próba zachowania tajemnicy jest potępiana.

30 – letnia nosicielka wirusa HIV nie została przyjęta do szpitala na usunięcie ciąży, na które miała skierowanie. Dostała krwotoku, wezwała pogotowie. Karetka pojechała do innej placówki, gdzie wykonano zabieg. Nie powiedziała lekarzom, że ma HIV. Twierdzi, że bała się, bo nie udzieliliby jej pomocy. (...) Krwawiąca nosicielka wirusa HIV w karetce to potencjalne źródło zakażenia dla innych. – Gazeta Wrocławska (31.06.2004)

Tak więc w Polsce mamy do czynienia z dwoistą sytuacją, w której z jednej strony zakażonym HIV przyznaje się teoretycznie prawo do tajemnicy, zaś faktycznie wymaga się od nich ujawnienia swojego statusu serologicznego w imię wspólnego dobra społeczeństwa.

W przypadku ujawnienia zakażenia najczęstszą reakcją ze strony otoczenia jest alienacja i stygmatyzacja.

Brak zrozumienia dla sytuacji osób zakażonych HIV i chęci do zachowania tajemnicy dotyczy również lekarzy i pracowników służby zdrowia.

Prof. Andrzej Gładysz uważa, że jakkolwiek nie jest to nagminne – zdarza się, że lekarze odmawiają pomocy nosicielom HIV. – Gazeta Wrocławska (31.06.2004)

Analiza publikacji prasowych w roku 2004

Powszechność tematyki HIV/AIDS

W analizowanych publikacjach wielokrotnie często zwracano jeszcze uwagę na jeden problem.

Zakażenie HIV przestało już w Polsce budzić emocje. Powszechnie uważa się, że większość zakażonych to narkomani i homoseksualiści. – Życie Płockie (15.10.2004)

Chodzi mianowicie o powszechne w Polsce znudzenie problematyką HIV, przeciążenie mediów informacjami na ten temat. Jest to zjawisko obserwowane nie tylko w naszym kraju.

Wydaje się, że z tego względu należy zwrócić uwagę, że sytuacja ta jest groźna również z punktu widzenia efektywności przekazów odnośnie HIV/AIDS. Jeśli społeczeństwo jest przeładowane informacjami na ten temat, rodzi się zniechęcenie, a przez to zmniejsza się skuteczność i perswazyjność przekazów kampanii reklamowych.

Być może remedium na tę sytuację będzie szukanie nowych sposobów dotarcia do Polaków z wiedzą o HIV lub nowych form przekazywania „osłuchanych” i „oczytanych” informacji

Dziękujemy za uwagę!